

NOVEMBER 2022

SWNIHAO

SCAN SW NIHAO

 Catalyst for success

DERIVATIVE

THE PERSPECTIVE OF THE FINANCIAL PROFESSION
AS A RESPONSE TO DERIVATIVE FUNDING INSTRUMENTS

Finance | Audit | Investment | Tax | Hybrid

PREVIEW

- SW Indonesia
- SW Indonesia
- SW Indonesia
- shinewing.indonesia
- www.sw-indonesia.com

01 ACCOUNTING FOR DERIVATIVE

In the current digital era, derivatives have evolved into complex instruments, indexing not only through commodities, but also involve financial instruments and cryptocurrencies.

02 AUDITING DERIVATIVE INSTRUMENTS

Increasing in the number and use of complex derivative instruments and securities, coupled with the sometimes equally complex accounting guidance, have resulted in changes in the approaches to auditing the financial statements of many entities.

03 TAXATION FOR LISTED COMPANY

The companies registered on the IDX are Domestic Corporate Taxpayers (WPDN Badan). Tax compliances attached to Domestic Corporate Taxpayers are Income Tax and Value Added Tax (VAT).

04 STRUCTURED WARRANT: NEW DERIVATIVE INSTRUMENT

Structured Warrant is an investment instrument issued by a financial institution that entitles warrant holders to buy or sell underlying securities at a predetermined price and date.

CULTURAL SERIES

1952

Accounting For Derivatives

Derivatives has been in existence for thousands of years, dating as early as the ancient trading in Mesopotamia to the Middle Ages in Europe where merchants negotiate for land and sea ventures. In the current digital era, derivatives have evolved into complex instruments, indexing not only through commodities, but also involve financial instruments and cryptocurrencies. At the Indonesia Stock Exchange (IDX), a new Structured Warrant (SW) has been issued, which is the newest derivative instrument.

According to PSAK 71 *Financial Instruments*, derivatives are a financial instrument or other contract with all three of the following characteristics:

- its value changes in response to the change in a specified interest rate, financial instrument price, commodity price, foreign exchange rate, index of prices or rates, credit rating or credit index, or other variable, provided in the case of a non-financial variable that the variable is not specific to a party to the contract (sometimes called the 'underlying').
- it requires no initial net investment or an initial net investment that is smaller than would be required for other types of contracts that would be expected to have a similar response to changes in market factors.
- it is settled at a future date.

The most common example of derivatives include forward contracts, future contracts, option contracts and swaps.

Forward contracts

Forward contracts are agreements to buy or sell an asset at a specific price on a specified date in the future. Forward contracts are considered derivatives since the contract refers to an underlying asset that will be delivered and settled at a future date. Forward contracts are used to lock in specific price to avoid volatility in pricing.

For example, Company A enters into agreement with Bank B on December 1, 2022 to purchase USD 100.000 at a price of Rp 15.600 per USD on March 31, 2023. At the maturity date, the spot rate become Rp 15.620. If Company A has not entered into forward contract, then it would have paid a total amount of Rp 1.562.000.000, higher than the contract price of Rp 1.560.000.000.

Future contracts

Future contracts are similar to forward contracts wherein parties agree to set a specific price of an underlying for delivery at a future date. However, while forward contract is a customized private agreement between the buyer and seller, future contracts is a standardized agreement that can be traded on an exchange. In Indonesia, several future contracts are traded at IDX such as IDX LQ45 Futures, Indonesia Government Bond Futures and Basket Bond Features.

Option contracts

An option contract is an agreement between two parties wherein the buyer is given a right, but not an obligation, to buy or sell an underlying at a certain date at a specified price (strike price). The two common types of options are call and put option. Under the call option, the buyer is given the right to buy the underlying at the strike price specified in the agreement; whereas for put option, the buyer is given the right to sell.

For example, suppose that Company X shares are traded at Rp 150 per share and Company Z believes that share prices would increase in value. Company Z purchased one option (equivalent to 100 shares) to purchase the shares of Company X for one month at strike price of Rp 165 per share for Rp 1 per contract. If the share prices increased to Rp 190 per share, the option would be worth Rp 25 per share since Company Z could exercise the option at Rp 165 and immediately resell it at Rp 190. However, if the share prices fall to Rp 145, the option would be worthless and Company Z would be out of the premium paid.

Swaps

A swap is a derivative contract wherein two parties agree to exchange the cash flows from two different financial instruments. Most swaps involve cash flows based on a principal amount such as loans or bonds. One cash flow is generally fixed, while the other cash flow is variable based on a benchmark interest rate, currency exchange rate or index prices.

The most common swap is an interest rate swap wherein parties exchange cash flows based on the principal amount to hedge against interest rate risk. For example, Company M and Company Q entered into a one-year interest rate swap with a nominal value of Rp 1.000.000.000. Company M offers Company Q a fixed annual rate of 5% in exchange for LIBOR rate plus 2%, since both parties believe that LIBOR would be around 3%. At the end of the year, Company M will pay Rp 50.000.000 and supposing LIBOR rate is at 3.75%, Company Q will pay Rp 57.500.000.

MEASUREMENT FOR DERIVATIVES

All derivatives under the scope of PSAK 71 are measured at fair value. Fair value changes are recognized in profit or loss unless the entity has elected to apply hedge accounting by designating the derivative as a hedging instrument in an eligible hedging relationship in which some or all gains or losses may be recognised in other comprehensive income.

HEDGE ACCOUNTING

A hedging relationship qualifies for hedge accounting only if all of the following criteria are met:

- a. the hedging relationship consists only of eligible hedging instruments and eligible hedged items.
- b. at the inception of the hedging relationship there is formal designation and documentation of the hedging relationship and the entity's risk management objective and strategy for undertaking the hedge.
- c. the hedging relationship meets all of the following hedge effectiveness requirements:
 - i. there is an economic relationship between the hedged item and the hedging instrument;
 - ii. the effect of credit risk does not dominate the value changes that result from that economic relationship;
and
 - iii. the hedge ratio of the hedging relationship is the same as that resulting from the quantity of the hedged item that the entity actually hedges and the quantity of the hedging instrument that the entity actually uses to hedge that quantity of hedged item.

Fair value hedges

Fair value hedge is a hedge of the exposure to changes in fair value of a recognised asset or liability or an unrecognised firm commitment, or a component of any such item, that is attributable to a particular risk and could affect profit or loss.

The gain or loss on the hedging instrument shall be recognised in profit or loss, or in other comprehensive income if the hedging instrument hedges an equity instrument for which an entity has elected to present changes in fair value in other comprehensive income.

The hedging gain or loss on the hedged item shall adjust the carrying amount of the hedged item and be recognised in profit or loss. If the hedged item is a financial asset that is measured at fair value through other comprehensive income, the hedging gain or loss on the hedged item shall be recognised in profit or loss. However, if the hedged item is an equity instrument for which an entity has elected to present changes in fair value in other comprehensive income, those amounts shall remain in other comprehensive income.

Cash flow hedges

Cash flow hedge is a hedge of the exposure to variability in cash flows that is attributable to a particular risk associated with all, or a component of, a recognised asset or liability (such as all or some future interest payments on variable-rate debt) or a highly probable forecast transaction and could affect profit or loss.

As long as a cash flow hedge meets the qualifying criteria for hedge accounting, the hedging relationship shall be accounted for as follows:

- a. the portion of the gain or loss on the hedging instrument that is determined to be an effective hedge shall be recognised in other comprehensive income; and
- b. the ineffective portion shall be recognised in profit or loss.

Cash flow reserve is lower of the two:

- the cumulative gain or loss on the hedging instrument from inception of the hedge, and
- the cumulative change in the fair value (present value) of hedged expected future cash flows from inception of the hedge (i.e. over-hedge ineffectiveness not accumulated in OCI).

HEDGES OF NET INVESTMENTS IN FOREIGN OPERATIONS

Net investment in a foreign operation is the amount of the reporting entity's interest in the net assets of that operation. Hedges of a net investment in a foreign operation, including a hedge of a monetary item that is accounted for as part of the net investment, shall be accounted for similarly to cash flow hedges.

The cumulative gain or loss on the hedging instrument relating to the effective portion of the hedge that has been accumulated in the foreign currency translation reserve shall be reclassified from equity to profit or loss as a reclassification adjustment on the disposal or partial disposal of the foreign operation.

EMBEDDED DERIVATIVES

Under PSAK 71, an embedded derivative is a component of a hybrid contract that also includes a non-derivative host – with the effect that some of the cash flows of the combined instrument vary in a way similar to a stand-alone derivative. An embedded derivative causes some or all of the cash flows that otherwise would be required by the contract to be modified according to a specified interest rate, financial instrument price, commodity price, foreign exchange rate, index of prices or rates, credit rating or credit index, or other variable, provided in the case of a non-financial variable that the variable is not specific to a party to the contract.

If a hybrid contract contains a host that is an asset within the scope of PSAK 71, then an entity shall apply the requirements under PSAK 71 to the entire hybrid contract.

If a hybrid contract contains a host that is not an asset within the scope of PSAK 71, then an embedded derivative shall be separated from the host and accounted for as a derivative under PSAK 71 if, and only if:

- a. the economic characteristics and risks of the embedded derivative are not closely related to the economic characteristics and risks of the host;
- b. a separate instrument with the same terms as the embedded derivative would meet the definition of a derivative;
and
- c. the hybrid contract is not measured at fair value with changes in fair value recognised in profit or loss (ie a derivative that is embedded in a financial liability at fair value through profit or loss is not separated).

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF DERIVATIVES

Derivatives are a useful tool for entities and investors to leverage their position by locking prices, hedge against unfavorable movements in rates, and mitigate risks – these on top of little initial cost. However, derivatives are difficult to measure because they are based on prices of another asset. The high volatility of derivatives exposes them to potentially huge losses. Derivative includes also counterparty risks that are difficult to predict or value.

ANIMAL SERIES

1957

❖ Auditing Derivative Instruments

Increasing in the number and use of complex derivative instruments and securities, coupled with the sometimes equally complex accounting guidance, have resulted in changes in the approaches to auditing the financial statements of many entities. For example, evaluating audit evidence related to assertions about derivative instruments frequently requires the use of considerable judgment, particularly for valuation assertions, which can be particularly sensitive to changes in underlying assumptions or based on highly subjective estimates.

Derivative instrument is a financial instrument or other contract with all three of the characteristics, which are the following:

- a. Underlying, notional amount, payment provision. The contract has both of the following terms, which determine the amount of the settlement or settlements, and, in some cases, whether or not a settlement is required:
 - (1) One or more underlyings
 - (2) One or more notional amounts or payment provisions or both
- b. Initial net investment. The contract requires no initial net investment or an initial net investment that is smaller than would be required for other types of contracts that would be expected to have a similar response to changes in market factors
- c. Net settlement. The contract can be settled net by any of the following means:
 - (1) Its terms implicitly or explicitly require or permit net settlement.
 - (2) It can readily be settled net by a means outside the contract.
 - (3) It provides for delivery of an asset that puts the recipient in a position not substantially different from net settlement.

The auditor may need special skill or knowledge to plan and perform auditing procedures for certain assertions about derivatives. Examples of such auditing procedures and the special skill or knowledge required include:

- Obtaining an understanding of an entity's information system for derivatives, including services provided by a service organization, which may require that the auditor have special skill or knowledge with respect to computer applications when significant information about derivatives is transmitted, processed, maintained, or accessed electronically.
- Identifying controls placed in operation by a service organization that provides services to an entity that are part of the entity's information system for derivatives, which may require that the auditor have an understanding of the operating characteristics of entities in a certain industry.
- Understanding the application of generally accepted accounting principles for assertions about derivatives, which might require that the auditor have special knowledge because of the complexity of those principles. In addition, a derivative may have complex features that require the auditor to have special knowledge to evaluate the measurement and disclosure of the derivative in conformity with generally accepted accounting principles. For example, features embedded in contracts or agreements may require separate accounting as a derivative, and complex pricing structures may increase the complexity of the assumptions used in estimating the fair value of a derivative.
- Understanding the determination of the fair values of derivatives, including the appropriateness of various types of valuation models and the reasonableness of key factors and assumptions, which may require knowledge of valuation concepts.
- Assessing inherent risk and control risk for assertions about derivatives used in hedging activities, which may require an understanding of general risk management concepts and typical asset/liability management strategies.

Audit Risk and Materiality

Audit standards section on Audit Risk and Materiality in Conducting an Audit, provides guidance on the auditor's consideration of audit risk and materiality when planning and performing an audit of financial statements in accordance with generally accepted auditing standards. It requires the auditor to design procedures to obtain reasonable assurance of detecting misstatements of assertions about derivatives that, when aggregated with misstatements of other assertions, could cause the financial statements taken as a whole to be materially misstated. When designing such procedures, the auditor should consider the inherent risk and control risk for these assertions. The auditor may also consider the work performed by the entity's internal auditors in designing procedures.

Inherent Risk Assessment - the inherent risk for an assertion about a derivative or security is its susceptibility to a material misstatement, assuming there are no related controls.

Control Risk Assessment – an understanding of internal control that will enable the auditor to identify risk of material misstatement at assertion level, assess the risk of material misstatement at the assertion level and evaluate the design of internal controls and determine whether they are implemented.

Assessing Control Risk

After obtaining the understanding of internal control over derivatives transactions, the auditor should assess control risk for the related assertions. If the auditor plans to assess control risk at less than maximum for one or more assertions about derivatives, the auditor should identify specific controls relevant to the assertions that are likely to prevent or detect material misstatements and that have been placed in operation by either the entity or the service organization, and gather audit evidence about their operating effectiveness. Audit evidence about the operating effectiveness of a service organization's controls may be gathered through tests performed by the auditor or by an auditor engaged by either the auditor or the service organization. Confirmations of balances or transactions from a service organization do not provide audit evidence about its controls.

The auditor should consider the size of the entity, the entity's organizational structure, the nature of its operations, the types, frequency, and complexity of its derivatives transactions, and its controls over those transactions in designing auditing procedures for assertions about derivatives. For example, if the entity has a variety of derivatives that are reported at fair value estimated using valuation models, the auditor may be able to reduce the substantive procedures for valuation assertions by gathering audit evidence about the controls over the design, and use of the models (including the significant assumptions), and evaluating their operating effectiveness.

In some circumstances, it may not be practicable or possible for the auditor to reduce audit risk to an acceptable level without identifying controls placed in operation by the entity or a service organization and gathering audit evidence about the operating effectiveness of those controls. For example, if the entity has a large number of derivatives transactions, the auditor likely would be unable to reduce audit risk to an acceptable level for assertions about the occurrence of earnings on those securities, including gains and losses from sales, without identifying controls over the authorization, recording, custody, and segregation of duties for those transactions and gathering audit evidence about their operating effectiveness.

Designing Substantive Procedures Based on Risk Assessments

The auditor should use the assessed levels of inherent risk and control risk for assertions about derivatives to determine the nature, timing and extent of the substantive procedures, to be performed to detect material misstatements of the financial statement assertions. Some substantive procedures address more than one assertion about a derivative or security. Whether one or a combination of substantive procedures should be used to address an assertion depends on the auditor's assessment of the inherent and control risk associated with it as well as the auditor's judgment about a procedure's effectiveness. In addition, the auditor should consider whether the results of other audit procedures conflict with management's assertions about derivatives. The auditor should consider the impact of any such identified matters on management's assertions about derivatives. Additionally, the auditor should consider the impact of such matters on the sufficiency of the audit evidence evaluated by the auditor in support of the assertions.

The provision by a service organization of services that are part of an entity's information system may affect the nature, timing, and extent of the auditor's substantive procedures for assertions about derivatives in a variety of ways.

Financial Statement Assertions

Existence or Occurrence

Existence assertions address whether the derivatives reported in the financial statements through recognition or disclosure exist at the date of the statement of financial position. Occurrence assertions address whether derivatives transactions reported in the financial statements, as a part of earnings, other comprehensive income, or cash flows or through disclosure, occurred.

Completeness

Completeness assertions address whether all of the entity's derivatives are reported in the financial statements through recognition or disclosure. They also address whether all derivatives transactions are reported in the financial statements as a part of earnings, other comprehensive income, or cash flows or through disclosure. The extent of substantive procedures for completeness may properly vary in relation to the assessed level of control risk. In addition, the auditor should consider that since derivatives may not involve an initial exchange of tangible consideration, it may be difficult to limit audit risk for assertions about the completeness of derivatives to an acceptable level with an assessed level of control risk at the maximum.

One of the characteristics of derivatives is that they may involve only a commitment to perform under a contract and not an initial exchange of tangible consideration. Therefore, auditors designing tests related to the completeness assertion should not focus exclusively on evidence relating to cash receipts and disbursements. When testing for completeness, auditors should consider making inquiries, inspecting agreements, and reading other information, such as minutes of meetings of the board of directors or finance, asset/liability, investment, or other committees. Auditors should also consider making inquiries about aspects of operating activities that might present risks hedged using derivatives. For example, if the entity conducts business with foreign entities, then the auditor should inquire about any arrangements the entity has made for purchasing foreign currency. Similarly if an entity is in an industry in which commodity contracts are common, then the auditor should inquire about any commodity contracts with fixed prices that run for unusual durations or involve unusually large quantities. The auditor also should consider inquiring as to whether the entity has converted interest-bearing debt from fixed to variable, or vice versa, using derivatives.

Derivatives may not involve an initial exchange of tangible consideration. If one or more service organizations provide services that are part of the entity's information system for derivatives, then the auditor may be unable to sufficiently limit audit risk for assertions about the completeness of derivatives without obtaining audit evidence about the operating effectiveness of controls at one or more of the service organizations. Since the auditor's concern is that derivatives that do not require an initial exchange of tangible consideration may not have been recorded, testing reconciliations of information provided by two or more of the service organizations may not sufficiently limit audit risk for assertions about the completeness of derivatives.

Valuation

Assertions about the valuation of derivatives address whether the amounts reported in the financial statements through measurement or disclosure were determined in conformity with generally accepted accounting principles. Tests of valuation assertions should be designed according to the valuation method used for the measurement or disclosure. Generally accepted accounting principles may require that a derivative be valued based on cost, the investee's financial results, or fair value. They also may require disclosures about the value of a derivative and specify that impairment losses should be recognized in earnings prior to their realization.

Valuation Based on Cost. Procedures to obtain evidence about the cost of securities may include inspection of documentation of the purchase price, confirmation with the issuer or holder, and testing discount or premium amortization, either by recomputation or analytical procedures. The auditor should evaluate management's conclusion about the need to recognize an impairment loss for a decline in the security's fair value below its cost that is other than temporary.

Valuation Based on an Investee's Financial Results

For valuations based on an investee's financial results, including but not limited to the equity method of accounting, the auditor should obtain sufficient appropriate audit evidence in support of the investee's financial results. The auditor should read available financial statements of the investee and the accompanying audit report, if any. Financial statements of the investee that have been audited by an auditor whose report is satisfactory, for this purpose, to the investor's auditor may constitute appropriate audit evidence.

Valuation Based on Fair Value

The auditor should obtain evidence supporting management's assertions about the fair value of derivatives measured or disclosed at fair value. The method for determining fair value may be specified by generally accepted accounting principles and may vary depending on the industry in which the entity operates or the nature of the entity. Such differences may relate to the consideration of price quotations from inactive markets and significant liquidity discounts, control premiums, and commissions and other costs that would be incurred to dispose of the derivative or security. The auditor should determine whether generally accepted accounting principles specify the method to be used to determine the fair value of the entity's derivatives and evaluate whether the determination of fair value is consistent with the specified valuation method.

Impairment Losses

Regardless of the valuation method used, generally accepted accounting principles might require recognizing in earnings an impairment loss for a decline in fair value that is other than temporary. Determinations of whether losses are other than temporary often involve estimating the outcome of future events. Accordingly, judgment is required in determining whether factors exist that indicate that an impairment loss has been incurred at the end of the reporting period. These judgments are based on subjective as well as objective factors, including knowledge and experience about past and current events and assumptions about future events.

The auditor should evaluate (a) whether management has considered relevant information in determining whether objective factors exist and (b) management's conclusions about the need to recognize an impairment loss. That evaluation requires the auditor to obtain evidence about such factors that tend to corroborate or conflict with management's conclusions. When the entity has recognized an impairment loss, the auditor should gather evidence supporting the amount of the impairment adjustment recorded and determine whether the entity has appropriately followed generally accepted accounting principles.

Presentation and Disclosure

Assertions about presentation and disclosure address whether the classification, description, and disclosure of derivatives in the entity's financial statements are in conformity with generally accepted accounting principles. The auditor should evaluate whether the presentation and disclosure of derivatives are in conformity with generally accepted accounting principles.

For some derivatives, generally accepted accounting principles may prescribe presentation and disclosure requirements. For example:

- Whether changes in the fair value of derivatives used to hedge risks are required to be reported as a component of earnings or other comprehensive income depends on whether they are intended to hedge the risk of changes in the fair value of assets and liabilities or changes in expected future cash flows and on the degree of effectiveness of the hedge.
- Certain securities are required to be classified into categories according to management's intent and ability, such as held-to-maturity.
- Specific information is required to be disclosed about derivatives.

In evaluating the adequacy of presentation and disclosure, the auditor should consider the form, arrangement, and content of the financial statements and their notes, including, for example, the terminology used, the amount of detail given, the classification of items in the statements, and the bases of amounts reported. The auditor should compare the presentation and disclosure with the requirements of generally accepted accounting principles. However, the auditor should also follow the guidance in SAS section, Adequacy of Disclosure in Financial Statements, in evaluating the adequacy of disclosure that is not specifically required by generally accepted accounting principles.

Management Representations

The auditor ordinarily should obtain written representations from management confirming aspects of management's intent and ability that affect assertions about derivatives, such as its intent and ability to enter into a forecasted transaction for which hedge accounting is applied. In addition, the auditor should consider obtaining written representations from management confirming other aspects of derivatives transactions that affect assertions about them.

Taxation For Listed Company

The taxation of companies listed on the Indonesia Stock Exchange (IDX) is generally the same as that of private companies. The companies registered on the IDX are Domestic Corporate Taxpayers (WPDN Badan). Tax compliances attached to Domestic Corporate Taxpayers are Income Tax (PPh) and Value Added Tax (VAT). There are 3 (three) types of tax collection systems in Indonesia, namely self-assessment system, official assessment system and withholding assessment system.

Self-assessment system is a tax collection system that gives trust to taxpayers (WP) to calculate, pay and self-report the amount of tax owed based on regulations such as VAT and PPh taxes. Official assessment system is a tax collection system that authorizes tax officers to calculate the amount of tax owed based on regulations such as Building and Land Tax (PBB) or other types of regional taxes. Withholding system is a tax collection system that requires other taxpayers to make withholding or collection of taxes and requires taxpayers who make the withholding to immediately deposit it to the state such as PPh Article 21, PPh Article 22, PPh Article 23, PPh Final Article 4 paragraph (2) and VAT.

Companies listed on the IDX can obtain new sources of funding through the sale of shares to the public. Stocks are an investment option that is in demand by investors because they can provide additional income in the form of capital gains and dividends. Capital gain is the amount of an investor's profit when reselling his investment assets, since the selling price is greater than the purchase price of the investment product. Dividends are the share of profits distributed and received by shareholders. In the context of taxation, additional income in the form of capital gains and dividends is an object of final income tax (PPh). However, it should be underlined that not all dividends are tax objects because there are conditions where the profits received are not tax objects.

ORI SERIES

The Final Income Tax rate on the sale of shares of companies listed on the stock exchange is divided into 2 (two) types, namely the Final Income Tax payable for founder shares and not founder shares. In the Decree of the Minister of Finance of the Republic of Indonesia No. 282 / KMK.04 / 1997 Article 1 Point (1) and (2) it is explained that the founder is a private person or entity whose name is recorded in the Register of Shareholders of a Limited Liability Company, or stated in the Articles of Association of a Limited Liability Company before the Registration Statement made by the Capital Market Supervisory Agency (OJK-PM) in the context of an initial public offering becomes effective.

The definition of founder also includes a private person or entity that receives a transfer of shares from the founder because of the following:

- a. Legacy;
- b. Grants that meet the requirements of Article 4 Paragraph (3) Letter A No. 2 of Law No. 7 of 1983 concerning Income Tax as last amended by Law No. 10 of 1994;
- c. Other means not subject to Income Tax at the time of such transfer.

KMK 282/KMK.04/1997 Article 1 Paragraph (3), the definitions of the founder's shares are as follows:

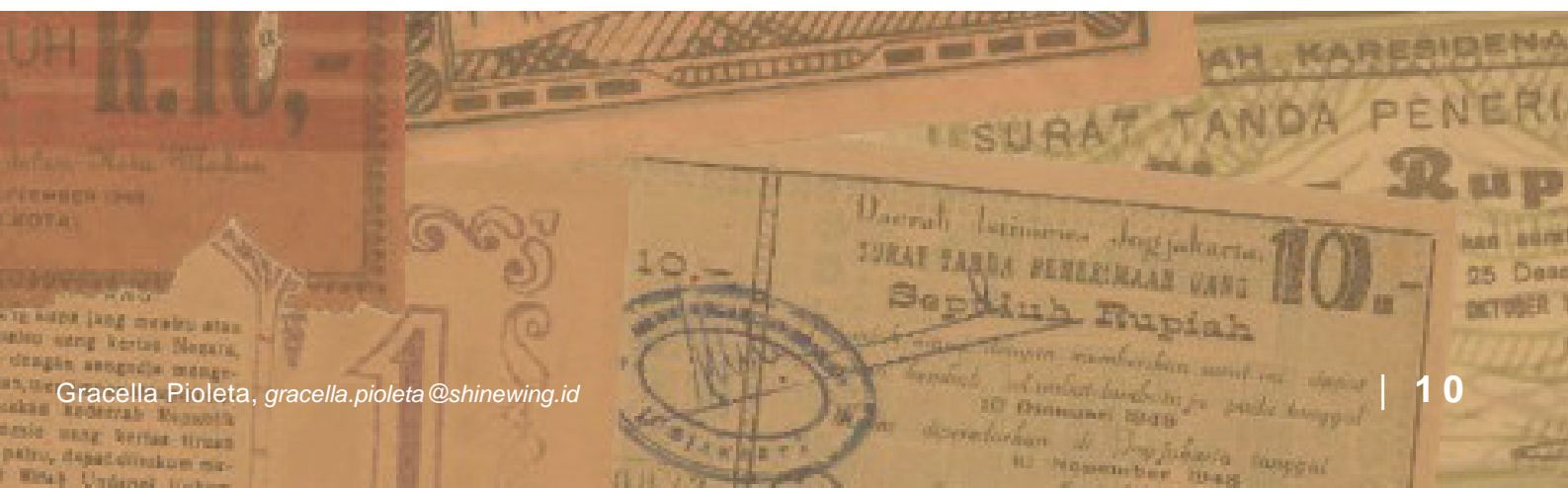
- a. Shares acquired by the founder derived from the capitalization of Additional Paid-In Capital which is issued after the initial public offering;
- b. Shares derived from the founder's stock split.

Rates for Shares' Sale Transactions

Domestic Taxpayers	Overseas Taxpayers
<p>0.1% of the gross value of the shares' sale transaction.</p> <p>The sale of the founder's shares transaction applies an additional rate of 0.5% of the value of the company's shares at the time of the closing of the stock exchange at the end of 1996.</p> <p>The founder's shares sale transaction traded after January 1, 1997 applies an additional rate of 0.5% of the company's share price at the time of the initial public offering.</p>	<p>0.1% of the gross value of the shares' sale transaction.</p>

Source: PP 14/1997 jo KMK 282/1997

Income Tax on the sale of shares will be deducted by the organizer of the stock exchange through a securities intermediary at the time of repayment of the transaction. The organizer of the stock exchange is obliged to deposit Income Tax to the state no later than the 20th (twentieth) of each month, on the shares' sale transaction carried out the previous month and is obliged to submit a report on the withholding and depositing income tax to the Tax Service Office no later than the 25th (twenty-fifth) day in the same month as the deposit month.

Additional deposits of Income Tax on the founder's shares are made by the issuer on behalf of the owner of the founding shares to the tax office no later than:

- a. 6 (six) months after May 29, 1997, if the company's shares have been traded on the stock exchange before that date;
- b. 1 (one) month after the shares are traded on the exchange, if the shares of the new company are traded on the stock exchange on or after May 29, 1997.

In Law No. 36 of 2008 Article 4 Paragraph 1 Letter G, dividends that tax objects are dividends of any kind, including dividends from insurance companies to policyholders, and the distribution of the remaining proceeds of cooperative business. While in Article 4 Paragraph 3 Letter F, dividends that are not tax objects are dividends or part of the profit received or obtained by a limited liability company as a domestic taxpayer, cooperatives, state-owned enterprises, or regionally owned enterprises, from capital participation in business entities established and domiciled in Indonesia with the conditions that:

- 1. Dividends come from retained earnings reserves; and
- 2. Share ownership in the entity that pays dividends is at least 25% of the amount of paid-in capital.

Tax Rate for Dividend

Income Type	Domestic Taxpayer	Overseas Taxpayer
Individual	10% of gross income. [Final Income Tax Article 4 Paragraph 2]	20% of gross income for taxpayers from Non-Tax Treaty Country. [Income Tax Article 26]
Enterprise	15% of gross income (For Registered Taxpayers) , 30% (Non-Registered Taxpayers) [Income Tax Article 23] * Does not apply to share ownership > 25%.	* The tax rates for taxpayers from tax treaty country depends on the treaty.

Dividends from within the country or abroad received by resident taxpayers can be given the facility of exclusion from the object of income tax as long as it meets the specified requirements. The details of dividends granted exemption facilities from the object of income tax are as follows:

Accepted by	Source of Dividends	
	Domestic	Overseas
Domestic Private Persons	Excluded from the Object of Income Tax with the condition that it must be invested in the territory of the Unitary State of the Republic of Indonesia within a certain period of at least 3 years from the time the dividend is received or obtained.	Excluded from the Object of Income Tax on the condition that it must be invested or used to support other business activities in the territory of the Unitary State of the Republic of Indonesia within a certain period of at least 3 years from the time dividends are received or obtained.
Domestic Entity	Excluded from the Object of Income Tax without condition that must be invested.	

Source: PMK No.18/PMK.03/2021

IDX stated that the government provides tax incentives for listed companies or public companies through a decrease in Corporate Income Tax rate of 3 (three) percent lower than that of non-listed companies. This is regulated in the Government Regulation of the Republic of Indonesia Number 30 of 2020 concerning Reducing Income Tax Rates for Domestic Corporate Taxpayers which is in the form of a Public Company.

However, not all companies can use a 3 percent lower rate because they must meet the requirements stipulated in Article 3. The requirements that must be met are as follows:

- a. Domestic Taxpayers which are in the form of a Public Companies;
- b. With all paid-up shares traded on the Indonesian Stock Exchange at least 40% (forty percent);
- c. The shares must be owned by at least 300 (three hundred) parties;
- d. Each party may only own less than 5% (five percent) of the total issued and paid-up shares;
- e. Provisions B, C and D must be fulfilled within a minimum of 183 (one hundred and eighty-three) calendar days within a period of 1 (one) tax year; and
- f. Submit a report to the Directorate General of Taxes.

FLOWER SERIES

1959

Structured Warrants: New Derivative Instrument

On September 19, 2022, the first Structured Warrants (SW) in Indonesia were officially issued on the Indonesia Stock Exchange (IDX). SW is an investment instrument issued by a financial institution that entitles warrant holders to buy or sell underlying securities at a predetermined price and date. The context of underlying securities in structured warrants is stocks that fall into the constituents of the IDX30 index, an index that measures the price performance of 30 stocks that have high liquidity and large market capitalization and are supported by good company fundamentals.

SW consists of 2 types, namely Call Warrant and Put Warrant. The two warrants both give the right to execute underlying securities at a certain price and period of time. The difference between the two types of SW is that the Call Warrant gives the holder the right to buy, while the Put Warrant gives the holder the right to sell underlying securities. The maturity of the two types of SW varies which range from 2 months to 2 years, as reported on the official website page of the IDX.

Various benefits of SW are expected to be realized for the development of the capital market in Indonesia. SW provides an opportunity for investors to achieve potential profits with SW holdings and transactions that depend on the price movement of underlying securities. In addition, the investment capital in SW is relatively small so the percentage of SW's potential profit tends to be greater than the return on investment in its underlying securities. SW ownership is also a means of hedging investments to lock in the purchase price or selling price of underlying securities.

Until now, there are 3 SW that have been published on the IDX, namely:

No	SW Code	Underlying	SW Type	Execution Price
1	BBRIDRCM3A	PT Bank Rakyat Indonesia (Persero) Tbk	Call	4.800
2	ADRODRCM3A	PT Adaro Energy Indonesia Tbk	Call	4.350
3	UNVRDRCM3A	PT Unilever Indonesia Tbk	Call	4.850

There are several things that need to be considered in SW, namely:

Aspect	Description						
Way to read	ABCDXXCF2A, where: ABCD = Underlying securities code XX = Issuing company code C or P = C is a Call Warrant or P is a Put Warrant F = Due month 2 = Due year A = Unique code						
Lot	100 SW sheets						
Settlement Period	Trading in secondary market = T+2 Completion of right (<i>exercise</i>) = T+3						
Price fraction	Following the price fraction of the price of securities is equity						
Factors affecting price changes	<i>Underlying price</i>						
	<table border="1"> <tr> <td><i>Underlying</i> ↑</td> <td><i>Underlying</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Call Warrant</i> ↑</td> <td><i>Call Warrant</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Put Warrant</i> ↓</td> <td><i>Put Warrant</i> ↑</td> </tr> </table>	<i>Underlying</i> ↑	<i>Underlying</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑
	<i>Underlying</i> ↑	<i>Underlying</i> ↓					
	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓					
	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑					
	<i>Exercise price</i>						
	<table border="1"> <tr> <td><i>Exercise price</i> ↑</td> <td><i>Exercise price</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Call Warrant</i> ↓</td> <td><i>Call Warrant</i> ↑</td> </tr> <tr> <td><i>Put Warrant</i> ↑</td> <td><i>Put Warrant</i> ↓</td> </tr> </table>	<i>Exercise price</i> ↑	<i>Exercise price</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Put Warrant</i> ↑	<i>Put Warrant</i> ↓
	<i>Exercise price</i> ↑	<i>Exercise price</i> ↓					
	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↑					
	<i>Put Warrant</i> ↑	<i>Put Warrant</i> ↓					
	<i>Volatility underlying</i>						
	<table border="1"> <tr> <td><i>Volatility</i> ↑</td> <td><i>Volatility</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Call Warrant</i> ↑</td> <td><i>Call Warrant</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Put Warrant</i> ↓</td> <td><i>Put Warrant</i> ↑</td> </tr> </table>	<i>Volatility</i> ↑	<i>Volatility</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑
	<i>Volatility</i> ↑	<i>Volatility</i> ↓					
	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓					
	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑					
	<i>Lifespan</i>						
	<table border="1"> <tr> <td><i>Long</i></td> <td><i>Short</i></td> </tr> <tr> <td><i>Call Warrant</i> ↑</td> <td><i>Call Warrant</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Put Warrant</i> ↓</td> <td><i>Put Warrant</i> ↑</td> </tr> </table>	<i>Long</i>	<i>Short</i>	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑
	<i>Long</i>	<i>Short</i>					
	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓					
	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑					
	<i>Dividend Yield</i>						
	<table border="1"> <tr> <td><i>Dividend Yield</i> ↑</td> <td><i>Dividend Yield</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Call Warrant</i> ↓</td> <td><i>Call Warrant</i> ↑</td> </tr> <tr> <td><i>Put Warrant</i> ↑</td> <td><i>Put Warrant</i> ↓</td> </tr> </table>	<i>Dividend Yield</i> ↑	<i>Dividend Yield</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Put Warrant</i> ↑	<i>Put Warrant</i> ↓
	<i>Dividend Yield</i> ↑	<i>Dividend Yield</i> ↓					
	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↑					
<i>Put Warrant</i> ↑	<i>Put Warrant</i> ↓						
<i>Interest Rate</i>							
<table border="1"> <tr> <td><i>Long</i></td> <td><i>Short</i></td> </tr> <tr> <td><i>Call Warrant</i> ↑</td> <td><i>Call Warrant</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Put Warrant</i> ↓</td> <td><i>Put Warrant</i> ↑</td> </tr> </table>	<i>Long</i>	<i>Short</i>	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑	
<i>Long</i>	<i>Short</i>						
<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓						
<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑						

It is hoped that the existence of SW can increase the enthusiasm for capital market investment in Indonesia and also attract companies to be listed on the IDX. As a new derivative investment instrument, SW is also socialized in the Capital Market Summit & Exhibition (CMSE) which can be explored through <https://cmse.id/> link. CMSE is an event commemorating the 45th Anniversary of the Reactivation of the Indonesian Capital Market, the Financial Services Authority (OJK) in collaboration with the Indonesia Stock Exchange (IDX), PT Kliring Penjaminan Efek Indonesia (KPEI) and PT Kustodian Sentral Efek Indonesia (KSEI). This event carries the theme "Capital Markets for All Towards a Strong Sustainable Economy". CMSE 2022 will be an event and momentum for capital market stakeholders to gather and participate in various types of events.

Brighten up your **CAREER!**
Let it **FLY HIGH**
with **SW Indonesia**

KAP Suharli, Sugiharto & Rekan
SW Hadibroto Consulting
SW Solution

Jakarta | Tangerang | Surabaya | Bali
● (+62 21) 29932132 ● (+62 21) 22222400 ● (+62 31) 99141222 ● (+62 361) 2003298

   SW Indonesia @shinewing.indonesia www.shinewing.id

SERI BUDAYA

1952

Akuntansi Untuk Derivatif

Derivatif telah ada selama ribuan tahun, sejak perdagangan kuno di Mesopotamia hingga Abad Pertengahan di Eropa di mana para pedagang bernegosiasi untuk usaha darat dan laut. Di era digital saat ini, derivatif telah berkembang menjadi instrumen yang kompleks, pengindeksan tidak hanya melalui komoditas, tetapi juga melibatkan instrumen keuangan dan mata uang kripto. Di Bursa Efek Indonesia (BEI), telah diterbitkan *Structured Warrant* (SW), yang merupakan instrumen derivatif terbaru.

Menurut PSAK 71 Instrumen Keuangan, derivatif adalah instrumen keuangan atau kontrak lain yang mempunyai tiga karakteristik sebagai berikut:

- nilainya berubah akibat dari perubahan suku bunga tertentu, harga instrumen keuangan, harga komoditas, nilai tukar mata uang asing, indeks harga atau kurs, peringkat kredit atau indeks kredit, atau variabel lain yang disediakan dalam kasus non-variabel keuangan, yang variabelnya tidak spesifik untuk pihak dalam kontrak (terkadang disebut “*underlying*”);
- tidak memerlukan investasi awal neto atau memerlukan investasi awal neto dalam jumlah yang lebih kecil dibandingkan dengan jumlah yang diperlukan untuk kontrak serupa lain yang diharapkan akan menghasilkan dampak yang serupa sebagai akibat perubahan faktor pasar; dan
- diselesaikan pada tanggal tertentu di masa depan.

Contoh paling umum dari derivatif termasuk *forward contracts*, *future contracts*, *option contracts* dan *swaps*.

Forward contracts

Forward contracts adalah perjanjian untuk membeli atau menjual suatu aset pada harga tertentu pada tanggal tertentu di masa depan. *Forward contracts* dianggap sebagai derivatif karena kontrak mengacu pada aset dasar yang akan diserahkan dan diselesaikan di masa mendatang. *Forward contracts* digunakan untuk mengunci harga tertentu untuk menghindari volatilitas harga.

Misalnya, Perusahaan A mengadakan perjanjian dengan Bank B pada tanggal 1 Desember 2022 untuk membeli USD100.000 dengan harga Rp15.600 per USD pada tanggal 31 Maret 2023. Pada saat jatuh tempo, kurs spot menjadi Rp15.620. Jika Perusahaan A tidak mengadakan *forward contracts*, maka Perusahaan A harus membayar sejumlah Rp1.562.000.000, lebih tinggi dari harga kontrak sebesar Rp1.560.000.000.

Future contracts

Future contracts mirip dengan *forward contracts* di mana para pihak setuju untuk menetapkan harga tertentu yang mendasari penyerahan di masa mendatang. Bedanya *forward contracts* adalah perjanjian pribadi yang disesuaikan antara pembeli dan penjual, sedangkan *future contracts* adalah perjanjian standar yang dapat diperdagangkan di bursa. Di Indonesia, beberapa *forward contracts* yang diperdagangkan di BEI, seperti: *IDX LQ45 Futures*, *Indonesia Government Bond Futures* dan *Basket Bond Futures*.

Option contracts

Option contracts adalah perjanjian antara dua pihak dimana pembeli diberikan hak, tetapi bukan kewajiban, untuk membeli atau menjual suatu *underlying* pada tanggal tertentu dengan harga yang ditentukan di awal (*strike price*). Ada dua jenis opsi yang umum adalah opsi beli (*call option*) dan opsi jual (*put option*).

Di bawah opsi beli (*call option*), pembeli diberi hak untuk membeli yang mendasarinya pada harga kesepakatan yang ditentukan dalam perjanjian; sedangkan untuk opsi jual (*put option*), pembeli diberikan hak untuk menjual.

Sebagai contoh, saham Perusahaan X diperdagangkan dengan harga Rp150 per saham dan Perusahaan Z yakin bahwa harga saham akan meningkat nilainya. Perusahaan Z membeli satu opsi (setara dengan 100 saham) untuk membeli saham Perusahaan X selama satu bulan dengan *strike price* Rp165 per saham seharga Rp1 per kontrak. Jika harga saham naik menjadi Rp190 per saham, opsi tersebut akan bernilai Rp25 per saham karena Perusahaan Z dapat mengeksekusi opsi tersebut pada harga Rp165 dan segera menjualnya kembali pada harga Rp190. Namun, jika harga saham turun menjadi Rp145, opsi tersebut menjadi tidak berharga dan Perusahaan Z akan keluar dari premi yang dibayarkan.

Swaps

Swaps adalah kontrak derivatif dimana dua pihak setuju untuk menukar arus kas dari dua instrumen keuangan yang berbeda. Kebanyakan swap melibatkan arus kas berdasarkan jumlah pokok seperti pinjaman atau obligasi. Satu arus kas umumnya tetap, sedangkan arus kas lain bersifat variabel berdasarkan suku bunga acuan, nilai tukar mata uang atau harga indeks.

Swap paling umum adalah *swap* suku bunga, dimana para pihak menukar arus kas berdasarkan jumlah pokok untuk melakukan lindung nilai terhadap risiko suku bunga. Misalnya, Perusahaan M dan Perusahaan Q mengadakan swap suku bunga satu tahun dengan nilai nominal Rp1.000.000.000. Perusahaan M menawarkan Perusahaan Q tingkat tahunan tetap sebesar 5% dengan imbalan tingkat LIBOR ditambah 2%, karena kedua belah pihak percaya bahwa LIBOR akan menjadi sekitar 3%. Pada akhir tahun, Perusahaan M akan membayar Rp50.000.000 dan seandainya tingkat LIBOR 3,75%, Perusahaan Q akan membayar Rp57.500.000.

PENGUKURAN UNTUK DERIVATIF

Semua derivatif berdasarkan ruang lingkup PSAK 71 diukur pada nilai wajar. Perubahan nilai wajar diakui dalam laba rugi, kecuali jika entitas telah memilih untuk menerapkan akuntansi lindung nilai dengan menetapkan derivatif sebagai instrumen lindung nilai dalam hubungan lindung nilai yang memenuhi syarat dimana sebagian atau seluruh keuntungan atau kerugian dapat diakui dalam penghasilan komprehensif lain.

AKUNTANSI LINDUNG NILAI

Hubungan lindung nilai memenuhi syarat untuk akuntansi lindung nilai hanya jika semua kriteria berikut terpenuhi:

- a. Hubungan lindung nilai hanya terdiri dari instrumen lindung nilai yang memenuhi syarat dan item lindung nilai yang memenuhi syarat.
- b. Pada awal hubungan lindung nilai terdapat penetapan dan dokumentasi formal dari hubungan lindung nilai dan tujuan manajemen risiko entitas serta strategi pelaksanaan lindung nilai.
- c. Hubungan lindung nilai memenuhi seluruh persyaratan efektivitas lindung nilai sebagai berikut:
 - i. terdapat hubungan ekonomik antara item lindung nilai dan instrumen lindung nilai;
 - ii. pengaruh risiko kredit tidak mendominasi perubahan nilai yang dihasilkan dari hubungan ekonomi tersebut; dan
 - iii. rasio lindung nilai dari hubungan lindung nilai adalah sama dengan yang dihasilkan dari kuantitas item lindung nilai yang sebenarnya dilindungi nilai oleh entitas dan kuantitas instrumen lindung nilai yang sebenarnya digunakan entitas untuk melakukan lindung nilai kuantitas item yang dilindungi nilai.

Lindung nilai atas nilai wajar

Lindung nilai atas nilai wajar adalah lindung nilai terhadap eksposur perubahan nilai wajar aset atau liabilitas yang telah diakui atau komitmen pasti yang belum diakui, atau komponen dari item tersebut, yang dapat diatribusikan pada risiko tertentu dan dapat memengaruhi laba rugi.

Keuntungan atau kerugian dari instrumen lindung nilai diakui dalam laba rugi, atau pendapatan komprehensif lain jika instrumen lindung nilai melakukan lindung nilai atas instrumen ekuitas, dimana entitas telah memilih untuk menyajikan perubahan nilai wajar dalam penghasilan komprehensif lain.

Keuntungan atau kerugian lindung nilai atas item yang dilindungi nilai harus menyesuaikan jumlah tercatat item yang dilindungi nilai dan diakui dalam laba rugi. Jika item yang dilindungi nilai adalah aset keuangan yang diukur pada nilai wajar melalui penghasilan komprehensif lain, keuntungan atau kerugian lindung nilai atas item yang dilindungi nilai diakui dalam laba rugi. Namun, jika item yang dilindungi nilai adalah instrumen ekuitas, dimana entitas telah memilih untuk menyajikan perubahan nilai wajar dalam penghasilan komprehensif lain, jumlah tersebut akan tetap dalam penghasilan komprehensif lain.

Lindung nilai atas arus kas

Lindung nilai atas arus kas adalah lindung nilai terhadap eksposur variabilitas arus kas yang dapat diatribusikan pada risiko tertentu yang terkait dengan semua, atau komponen dari, aset atau kewajiban yang telah diakui (misalnya semua atau sebagian pembayaran bunga di masa depan atas utang dengan suku bunga variabel) atau prakiraan transaksi yang sangat mungkin terjadi dan dapat memengaruhi laba rugi.

Selama lindung nilai atas arus kas memenuhi kriteria kualifikasi akuntansi lindung nilai, hubungan lindung nilai dicatat sebagai berikut:

- a. bagian dari keuntungan atau kerugian atas instrumen lindung nilai yang ditetapkan sebagai lindung nilai yang efektif harus diakui dalam penghasilan komprehensif lain; dan
- b. bagian yang tidak efektif diakui dalam laba rugi.

Cadangan arus kas lebih rendah dari keduanya:

- keuntungan atau kerugian kumulatif atas instrumen lindung nilai sejak dimulainya lindung nilai; dan perubahan kumulatif dalam nilai wajar (nilai sekarang) arus kas masa depan yang diharapkan dari lindung nilai
- sejak dimulainya lindung nilai (yaitu ketidakefektifan lindung nilai yang tidak terakumulasi dalam OCI).

LINDUNG NILAI ATAS INVESTASI NETO PADA OPERASI DI LUAR NEGERI

Investasi bersih dalam operasi luar negeri adalah jumlah kepentingan entitas pelapor dalam aset neto dari operasi tersebut. Lindung nilai atas investasi neto pada operasi di luar negeri, termasuk lindung nilai item moneter yang dicatat sebagai bagian dari investasi neto, harus dicatat sama dengan lindung nilai atas arus kas.

Keuntungan atau kerugian kumulatif dari instrumen lindung nilai yang berkaitan dengan bagian efektif lindung nilai yang telah terakumulasi dalam cadangan penjabaran mata uang asing harus direklasifikasi dari ekuitas ke laba rugi sebagai penyesuaian reklasifikasi pada pelepasan atau pelepasan sebagian kegiatan usaha luar negeri.

DERIVATIF MELEKAT

Berdasarkan PSAK 71, derivatif melekat adalah komponen dari kontrak hibrida yang juga mencakup induk non-derivatif dengan dampak bahwa beberapa arus kas dari instrumen gabungan bervariasi dengan cara yang serupa dengan derivatif yang berdiri sendiri. Derivatif melekat menyebabkan sebagian atau seluruh arus kas yang seharusnya disyaratkan oleh kontrak untuk dimodifikasi sesuai dengan suku bunga tertentu, harga instrumen keuangan, harga komoditas, nilai tukar mata uang asing, indeks harga atau kurs, peringkat kredit atau kredit indeks, atau variabel lain, dalam kasus variabel non-keuangan bahwa variabel tersebut tidak spesifik untuk salah satu pihak dalam kontrak.

Jika kontrak hibrida mengandung kontrak utama yang merupakan aset dalam ruang lingkup PSAK 71, maka entitas menerapkan persyaratan berdasarkan PSAK 71 untuk seluruh kontrak hibrida.

Jika kontrak hibrida mengandung kontrak utama yang bukan merupakan aset dalam ruang lingkup PSAK 71, maka derivatif melekat dipisahkan dari utamanya dan dicatat sebagai derivatif berdasarkan PSAK 71 jika, dan hanya jika:

- a. karakteristik dan risiko ekonomi dari derivatif melekat tidak terkait erat dengan karakteristik dan risiko ekonomi utama;
- b. instrumen terpisah dengan istilah yang sama dengan derivatif melekat akan memenuhi definisi derivatif; dan
- c. kontrak hibrida tidak diukur pada nilai wajar dengan perubahan nilai wajar yang diakui dalam laba rugi (yaitu derivatif yang melekat pada liabilitas keuangan yang diukur pada nilai wajar melalui laba rugi tidak dipisahkan).

KEUNTUNGAN DAN KERUGIAN DERIVATIF

Derivatif adalah alat yang berguna bagi entitas dan investor untuk meningkatkan posisi mereka dengan mengunci harga, melakukan lindung nilai terhadap pergerakan suku bunga yang tidak menguntungkan, dan mengurangi risiko - ini di atas biaya awal yang kecil. Namun, derivatif sulit diukur karena didasarkan pada harga aset lain. Volatilitas derivatif yang tinggi membuat mereka berpotensi mengalami kerugian besar. Derivatif termasuk juga risiko pihak lawan yang sulit diprediksi atau dinilai.

SERI HEWAN

1957

❖ Audit Instrumen Derivatif

Peningkatan dalam jumlah dan penggunaan instrumen derivatif serta sekuritas yang rumit, ditambah dengan pedoman akuntansi yang juga rumit, mengakibatkan perubahan dalam pendekatan audit laporan keuangan sebagian besar entitas. Misalnya, ketika mengevaluasi bukti audit terkait dengan asersi atas instrumen derivatif seringkali membutuhkan pertimbangan yang cukup, terutama untuk asersi penilaian, yang biasanya sensitif terhadap perubahan asumsi yang mendasari atau berdasarkan estimasi yang subjektif.

Instrumen derivatif adalah instrumen keuangan atau kontrak lain yang memiliki tiga karakteristik sebagai berikut:

- underlying*, nilai nominal dan ketentuan pembayaran. Kontrak memiliki dua persyaratan berikut, yang menentukan jumlah pembayaran dan dalam beberapa kasus, apakah pembayaran diperlukan atau tidak:
 - satu atau lebih *underlying*;
 - satu atau lebih nilai nominal atau ketentuan pembayaran atau keduanya.
- Investasi neto awal. Kontrak tersebut tidak memerlukan investasi neto awal atau investasi neto awal yang lebih kecil daripada yang disyaratkan untuk jenis kontrak lain yang diharapkan memiliki respons serupa terhadap perubahan faktor pasar.
- Pembayaran neto. Kontrak dapat diselesaikan secara neto dengan cara berikut:
 - Persyaratannya secara implisit atau eksplisit mengharuskan atau mengizinkan pembayaran neto.
 - Dapat dengan mudah dibayarkan secara neto dengan cara di luar kontrak.
 - Menyediakan pengiriman aset yang menempatkan penerima pada posisi yang tidak jauh berbeda dari pembayaran neto.

Auditor mungkin memerlukan keahlian atau pengetahuan khusus untuk merencanakan dan melaksanakan prosedur audit terkait asersi tertentu atas derivatif. Contoh prosedur audit dan keterampilan atau pengetahuan khusus yang diperlukan yaitu sebagai berikut:

- Memperoleh pemahaman tentang sistem informasi entitas untuk derivatif, termasuk layanan yang disediakan oleh organisasi jasa, yang mungkin mengharuskan auditor memiliki keahlian atau pengetahuan khusus sehubungan dengan aplikasi komputer ketika informasi signifikan tentang derivatif ditransmisikan, diproses, dipelihara atau diakses secara elektronik.
- Mengidentifikasi pengendalian yang dioperasikan oleh organisasi jasa, yang memberikan jasa kepada entitas sebagai bagian dari sistem informasi entitas untuk derivatif, yang mengharuskan auditor memiliki pemahaman tentang karakteristik operasi entitas dalam industri tertentu.
- Memahami penerapan standar akuntansi keuangan terkait asersi untuk derivatif, yang mengharuskan auditor memiliki pengetahuan khusus karena kerumitan prinsip tersebut. Selain itu, derivatif mungkin memiliki fitur kompleks yang mengharuskan auditor memiliki pengetahuan khusus untuk mengevaluasi pengukuran dan pengungkapan derivatif sesuai dengan standar akuntansi keuangan yang berlaku. Misalnya, fitur yang melekat dalam kontrak atau perjanjian memerlukan akuntansi terpisah sebagai derivatif dan struktur penetapan harga yang kompleks dapat meningkatkan kompleksitas asumsi yang digunakan dalam mengestimasi nilai wajar derivatif.
- Memahami penentuan nilai wajar derivatif, termasuk kesesuaian berbagai jenis model penilaian dan kewajaran faktor dan asumsi utama yang memerlukan pengetahuan tentang konsep penilaian.
- Menilai risiko bawaan dan risiko pengendalian terkait asersi untuk derivatif yang digunakan dalam aktivitas lindung nilai yang memerlukan pemahaman tentang konsep manajemen risiko umum dan strategi manajemen aset/liabilitas yang khusus.

Risiko Audit dan Materialitas

Sesi Risiko dan Materialitas Audit dalam Melakukan Audit memberikan panduan tentang pertimbangan auditor atas risiko dan materialitas audit ketika merencanakan dan melaksanakan audit atas laporan keuangan sesuai dengan standar audit yang berlaku. Hal ini mengharuskan auditor untuk merancang prosedur untuk memperoleh keyakinan memadai dalam mendeteksi salah saji atas asersi untuk derivatif yang jika digabungkan dengan salah saji asersi lainnya dapat menyebabkan laporan keuangan secara keseluruhan mengandung salah saji yang material. Ketika merancang prosedur audit tersebut, auditor perlu mempertimbangkan risiko bawaan dan risiko pengendalian untuk asersi ini. Auditor juga dapat mempertimbangkan pekerjaan yang dilakukan oleh auditor internal entitas dalam merancang prosedur tersebut.

Penilaian Risiko Bawaan - Risiko bawaan terkait asersi untuk derivatif atau sekuritas yaitu sehubungan dengan kerentanannya terhadap salah saji material dengan asumsi tidak ada pengendalian terkait.

Penilaian Risiko Pengendalian - Pemahaman tentang pengendalian internal yang memungkinkan auditor untuk mengidentifikasi dan menilai risiko salah saji material pada tingkat asersi, mengevaluasi desain pengendalian internal dan menentukan apakah pengendalian tersebut telah diimplementasikan.

Menilai Risiko Pengendalian

Setelah memperoleh pemahaman tentang pengendalian internal atas transaksi derivatif, auditor harus menilai risiko pengendalian untuk asersi terkait. Jika auditor berencana untuk menilai risiko pengendalian kurang dari maksimum untuk satu atau lebih asersi tentang derivatif, maka auditor perlu mengidentifikasi pengendalian spesifik yang relevan dengan asersi yang kemungkinan dapat mencegah atau mendeteksi salah saji material dari yang telah dioperasikan oleh salah satu entitas atau organisasi jasa serta mengumpulkan bukti audit tentang efektivitas operasi. Bukti audit tentang efektivitas operasi pengendalian organisasi jasa dapat dikumpulkan melalui pengujian yang dilakukan oleh auditor atau oleh auditor yang ditunjuk oleh auditor atau organisasi jasa. Konfirmasi saldo atau transaksi dari organisasi jasa tidak memberikan bukti audit tentang pengendaliannya.

Auditor harus mempertimbangkan ukuran entitas, struktur organisasi entitas, sifat operasinya, jenis, frekuensi dan kompleksitas transaksi derivatifnya serta pengendaliannya atas transaksi tersebut dalam merancang prosedur audit untuk asersi tentang derivatif. Misalnya, jika entitas memiliki berbagai derivatif yang dilaporkan pada nilai wajar dan diestimasi menggunakan model valuation, auditor dapat mengurangi prosedur substantif untuk asersi penilaian dengan mengumpulkan bukti audit mengenai pengendalian atas desain dan penggunaan model (termasuk asumsi signifikan) dan mengevaluasi efektivitas operasinya.

Dalam beberapa keadaan, mungkin tidak praktis atau mungkin bagi auditor untuk mengurangi risiko audit ke tingkat yang dapat diterima tanpa mengidentifikasi pengendalian yang dioperasikan oleh entitas atau organisasi jasa dan mengumpulkan bukti audit tentang efektivitas operasi pengendalian tersebut. Misalnya, jika entitas memiliki sejumlah besar transaksi derivatif, auditor kemungkinan besar tidak akan dapat mengurangi risiko audit ke tingkat yang dapat diterima untuk asersi Tentang terjadinya pendapatan atas sekuritas tersebut, termasuk keuntungan dan kerugian dari penjualan, tanpa mengidentifikasi pengendalian atas otorisasi, pencatatan, penyimpanan, dan pemisahan tugas untuk transaksi tersebut dan pengumpulan bukti audit tentang efektivitas operasi.

Merancang Prosedur Substantif Berdasarkan Penilaian Risiko

Auditor menggunakan risiko bawaan dan risiko pengendalian yang telah dinilai untuk asersi tentang derivatif untuk menentukan sifat, saat, dan luas prosedur substantif yang akan dilakukan untuk mendeteksi salah saji material dalam asersi laporan keuangan. Beberapa prosedur substantif membahas lebih dari satu asersi tentang derivatif atau sekuritas. Apakah satu atau kombinasi prosedur substantif perlu digunakan untuk menangani suatu asersi bergantung pada penilaian auditor atas risiko bawaan dan risiko pengendalian yang terkait serta pertimbangan auditor tentang efektivitas prosedur. Selain itu, auditor harus mempertimbangkan apakah hasil prosedur audit lain bertentangan dengan asersi manajemen tentang

Penyediaan jasa oleh organisasi jasa yang merupakan bagian dari sistem informasi entitas dapat mempengaruhi sifat, saat, dan luas prosedur substantif auditor untuk asersi tentang derivatif dalam berbagai cara.

Asersi Laporan Keuangan

Keberadaan dan Keterjadian

Asersi keberadaan membahas apakah derivatif yang dilaporkan dalam laporan keuangan melalui pengakuan atau pengungkapan benar-benar ada pada tanggal laporan posisi keuangan. Sedangkan, asersi keterjadian membahas apakah transaksi derivatif yang dilaporkan dalam laporan keuangan, sebagai bagian dari pendapatan, pendapatan komprehensif lainnya, atau arus kas atau melalui pengungkapan telah terjadi.

Kelengkapan

Asersi kelengkapan membahas apakah semua derivatif entitas dilaporkan dalam laporan keuangan melalui pengakuan atau pengungkapan. Asersi ini juga terkait dengan apakah semua transaksi derivatif dilaporkan dalam laporan keuangan sebagai bagian dari pendapatan, pendapatan komprehensif lainnya, atau arus kas atau melalui pengungkapan. Luasnya prosedur substantif untuk kelengkapan dapat bervariasi sesuai dengan tingkat risiko pengendalian yang dinilai. Selain itu, auditor harus mempertimbangkan bahwa derivatif mungkin tidak melibatkan pertukaran awal dari pertimbangan berwujud sehingga sulit untuk membatasi risiko audit untuk asersi tentang kelengkapan derivatif ke tingkat yang dapat diterima dengan tingkat risiko pengendalian yang dinilai maksimum.

Salah satu karakteristik derivatif adalah derivatif mungkin hanya melibatkan komitmen untuk dilaksanakan berdasarkan suatu kontrak dan bukan merupakan pertukaran awal dari pertimbangan berwujud. Oleh karena itu, auditor yang merancang pengujian yang berkaitan dengan asersi kelengkapan tidak boleh hanya berfokus pada bukti yang berkaitan dengan penerimaan dan pengeluaran kas. Saat menguji kelengkapan, auditor harus mempertimbangkan untuk melakukan *inquiry*, memeriksa perjanjian, dan membaca informasi lainnya, seperti risalah rapat dewan direksi atau keuangan, aset/kewajiban, investasi, atau komite lainnya. Auditor juga perlu mengajukan pertanyaan tentang aspek aktivitas operasi yang mungkin menimbulkan risiko lindung nilai dengan menggunakan derivatif. Sebagai contoh, jika entitas menjalankan bisnis dengan entitas asing, auditor harus menanyakan tentang pengaturan yang telah dibuat entitas terkait pembelian mata uang asing. Demikian pula, jika suatu entitas berada dalam industri di mana kontrak komoditas umum terjadi, auditor harus menanyakan tentang kontrak komoditas dengan harga tetap yang berjalan untuk jangka waktu yang tidak biasa atau melibatkan jumlah yang luar biasa besar. Auditor harus mempertimbangkan untuk menanyakan apakah entitas telah mengubah utang berbunga dari tetap menjadi variabel, atau sebaliknya, menggunakan derivatif.

Derivatif mungkin tidak melibatkan pertukaran awal dari pertimbangan berwujud. Jika satu atau lebih organisasi jasa menyediakan jasa yang merupakan bagian dari sistem informasi entitas untuk derivatif, auditor mungkin tidak dapat secara memadai membatasi risiko audit untuk asersi tentang kelengkapan derivatif tanpa memperoleh bukti audit tentang efektivitas operasi pengendalian pada satu atau lebih dari organisasi jasa. Karena perhatian auditor adalah bahwa derivatif yang tidak memerlukan pertukaran awal dari pertimbangan berwujud mungkin tidak tercatat, pengujian rekonsiliasi informasi yang diberikan oleh dua atau lebih organisasi jasa mungkin tidak cukup membatasi risiko audit untuk asersi tentang kelengkapan derivatif.

Hak dan Kewajiban

Asersi ini membahas apakah entitas memiliki hak dan kewajiban yang terkait dengan derivatif, termasuk pengaturan penjaminan, yang dilaporkan dalam laporan keuangan.

Penilaian

Asersi tentang penilaian derivatif membahas apakah jumlah yang dilaporkan dalam laporan keuangan melalui pengukuran atau pengungkapan yang ditentukan sesuai dengan prinsip akuntansi yang berlaku umum. Pengujian asersi penilaian harus dirancang sesuai dengan metode penilaian yang digunakan untuk pengukuran atau pengungkapan. Prinsip akuntansi yang berlaku umum mungkin mengharuskan derivatif dinilai berdasarkan biaya perolehan, hasil keuangan *investee*, atau nilai wajar. Entitas juga mungkin memerlukan pengungkapan tentang nilai derivatif dan menentukan bahwa kerugian penurunan nilai harus diakui dalam pendapatan sebelum realisasinya.

Penilaian Berdasarkan Biaya. Prosedur untuk memperoleh bukti tentang biaya sekuritas dapat mencakup pemeriksaan dokumen untuk harga pembelian, konfirmasi dengan penerbit atau pemegang, dan pengujian diskonto atau amortisasi premium, baik dengan perhitungan ulang atau prosedur analitis. Auditor harus mengevaluasi kesimpulan manajemen tentang perlunya mengakui kerugian penurunan nilai atas penurunan nilai wajar sekuritas di bawah biaya perolehannya selain yang bersifat sementara.

Penilaian Berdasarkan Hasil Keuangan *Investee*. Untuk penilaian berdasarkan hasil keuangan investee, termasuk namun tidak terbatas pada metode akuntansi ekuitas, auditor harus memperoleh bukti audit yang cukup dan tepat untuk mendukung hasil keuangan *investee*. Auditor harus membaca laporan keuangan investee yang tersedia dan laporan auditnya, jika ada. Laporan keuangan investee yang telah diaudit oleh auditor yang laporannya memuaskan, untuk tujuan ini, kepada auditor investor dapat merupakan bukti audit yang tepat.

Penilaian Berdasarkan Nilai Wajar. Auditor harus memperoleh bukti yang mendukung asersi manajemen tentang nilai wajar derivatif yang diukur atau diungkapkan pada nilai wajar. Metode untuk menentukan nilai wajar ditentukan oleh prinsip akuntansi yang berlaku umum dan dapat bervariasi tergantung pada industri tempat entitas beroperasi atau sifat entitas. Perbedaan tersebut mungkin terkait dengan pertimbangan kuotasi harga dari pasar yang tidak aktif dan diskon likuiditas yang signifikan, premi pengendalian, dan komisi serta biaya lain yang akan dikeluarkan untuk melepaskan derivatif atau sekuritas. Auditor harus menentukan metode yang akan digunakan sesuai dengan prinsip akuntansi yang berlaku umum untuk menentukan nilai wajar derivatif entitas dan mengevaluasi apakah penentuan nilai wajar konsisten.

Kerugian penurunan nilai

Terlepas dari metode penilaian yang digunakan, prinsip akuntansi yang berlaku umum mengharuskan pengakuan laba rugi penurunan nilai untuk penurunan nilai wajar yang selain bersifat sementara. Penentuan apakah kerugian selain sementara sering kali melibatkan estimasi hasil dari peristiwa di masa depan. Oleh karena itu, pertimbangan diperlukan dalam menentukan apakah terdapat faktor-faktor yang mengindikasikan bahwa kerugian penurunan nilai telah terjadi pada akhir periode pelaporan. Penilaian ini didasarkan pada faktor subjektif serta objektif, termasuk pengetahuan dan pengalaman tentang peristiwa masa lalu dan saat ini dan asumsi tentang peristiwa masa depan.

Auditor harus mengevaluasi (a) apakah manajemen telah mempertimbangkan informasi yang relevan dalam menentukan apakah ada faktor objektif dan (b) kesimpulan manajemen tentang perlunya mengakui kerugian penurunan nilai. Evaluasi tersebut mengharuskan auditor untuk memperoleh bukti tentang faktor-faktor tersebut yang cenderung menguatkan atau bertentangan dengan kesimpulan manajemen. Ketika entitas telah mengakui kerugian penurunan nilai, auditor perlu mengumpulkan bukti yang mendukung jumlah penyesuaian penurunan nilai yang dicatat dan menentukan apakah entitas telah mengikuti prinsip akuntansi yang berlaku umum secara tepat.

Penyajian dan Pengungkapan

Asersi tentang penyajian dan pengungkapan membahas apakah klasifikasi, deskripsi, dan pengungkapan derivatif dalam laporan keuangan entitas sesuai dengan prinsip akuntansi yang berlaku umum. Auditor harus mengevaluasi apakah penyajian dan pengungkapan derivatif sesuai dengan prinsip akuntansi yang berlaku umum.

Untuk beberapa derivatif, prinsip akuntansi yang berlaku umum menetapkan persyaratan penyajian dan pengungkapan, sebagai contoh:

- Apakah perubahan nilai wajar derivatif yang digunakan untuk lindung nilai risiko harus dilaporkan sebagai komponen pendapatan atau penghasilan komprehensif lain tergantung pada apakah perubahan tersebut dimaksudkan untuk melindungi risiko perubahan nilai wajar aset dan liabilitas atau perubahan ekspektasi arus kas masa depan serta pada tingkat efektivitas lindung nilai.
- Sekuritas tertentu harus diklasifikasikan ke dalam kategori sesuai dengan maksud dan kemampuan manajemen, seperti dimiliki hingga jatuh tempo.
- Informasi spesifik tentang derivatif diperlukan untuk diungkapkan.

Dalam mengevaluasi kecukupan penyajian dan pengungkapan, auditor perlu mempertimbangkan bentuk, susunan, dan isi laporan keuangan beserta catatannya, termasuk, misalnya, terminologi yang digunakan, jumlah rincian yang diberikan, klasifikasi pos-pos dalam laporan dan dasar jumlah yang dilaporkan. Auditor harus membandingkan penyajian dan pengungkapan dengan persyaratan prinsip akuntansi yang berlaku umum. Namun, auditor juga harus mengikuti panduan dalam bagian SAS, Kecukupan Pengungkapan dalam Laporan Keuangan, dalam mengevaluasi kecukupan pengungkapan yang tidak secara khusus disyaratkan oleh prinsip akuntansi yang berlaku umum.

Representasi Manajemen

Auditor biasanya memperoleh representasi tertulis dari manajemen yang mengkonfirmasi aspek terkait intensi dan kemampuan manajemen yang memengaruhi asersi tentang derivatif, seperti intensi dan kemampuannya untuk melakukan prakiraan transaksi yang menerapkan akuntansi lindung nilai. Selain itu, auditor perlu mempertimbangkan untuk memperoleh representasi tertulis dari manajemen yang mengonfirmasi aspek lain dari transaksi derivatif yang memengaruhi asersi tentang transaksi derivatif tersebut.

Perpajakan Perusahaan Terdaftar di BEI

Perpajakan perusahaan terdaftar di Bursa Efek Indonesia (BEI) secara umum sama dengan perusahaan privat. Perusahaan terdaftar di BEI merupakan Wajib Pajak Badan Dalam Negeri (WPDN Badan). Kepatuhan perpajakan yang melekat pada WPDN Badan adalah Pajak Penghasilan (PPH) dan Pajak Pertambahan Nilai (PPN). Sistem pemungutan pajak yang berlaku di Indonesia ada 3 (tiga) jenis yaitu *self-assessment system*, *official assessment system* and *withholding assessment system*.

Self-assessment system merupakan sistem pemungutan pajak yang memberikan kepercayaan kepada Wajib Pajak (WP) untuk menghitung, membayar dan melaporkan sendiri jumlah pajak terutang berdasarkan peraturan, contoh jenis pajak PPN dan PPh. *Official assessment system* merupakan sistem pemungutan pajak yang memberikan wewenang kepada petugas pajak untuk menghitung jumlah pajak terutang berdasarkan peraturan, contoh jenis pajak Pajak Bumi Bangunan (PBB) atau jenis pajak daerah lain. *Withholding system* merupakan sistem pemungutan pajak yang mewajibkan wajib pajak lain melakukan pemotongan atau pemungutan pajak dan mewajibkan wajib pajak yang melakukan pemotongan/pemungutan tersebut untuk segera menyetorkannya ke negara, contoh PPh Pasal 21, PPh Pasal 22, PPh Pasal 23, PPh Final Pasal 4 ayat (2) dan PPN.

Perusahaan yang terdaftar di BEI dapat memperoleh sumber pendanaan baru melalui penjualan saham kepada publik. Saham menjadi pilihan investasi yang diminati oleh para investor karena dapat memberikan tambahan penghasilan dalam bentuk *capital gain* dan dividen. *Capital gain* adalah jumlah keuntungan investor saat menjual kembali aset investasinya, karena harga jual lebih besar daripada harga beli produk investasi. Dividen adalah bagian laba yang dibagikan dan diterima oleh pemegang saham. Dalam konteks perpajakan, tambahan penghasilan dalam bentuk *capital gain* dan dividen merupakan objek pajak penghasilan (PPH) yang bersifat final. Namun perlu digarisbawahi bahwa tidak semua dividen merupakan objek pajak karena terdapat kondisi dimana laba yang dibagikan dan diterima oleh pemegang saham. Dalam konteks perpajakan, tambahan penghasilan dalam bentuk *capital gain* dan dividen merupakan objek pajak penghasilan (PPH) yang bersifat final. Namun perlu digarisbawahi bahwa tidak semua dividen merupakan objek pajak karena terdapat kondisi dimana laba yang diterima tidak menjadi objek pajak.

SERI ORI

Tarif PPh Final atas penjualan saham dari perusahaan tercatat di bursa dibedakan menjadi 2 (dua) jenis, yaitu PPh Final terutang untuk saham pendiri dan bukan saham pendiri. Dalam Keputusan Menteri Keuangan Republik Indonesia No. 282/KMK.04/1997 pasal 1 butir (1) dan (2) dijelaskan bahwa pendiri adalah orang pribadi atau badan yang namanya tercatat dalam Daftar Pemegang Saham Perseroan Terbatas, atau tercantum dalam Anggaran Dasar Perseroan Terbatas sebelum Pernyataan Pendaftaran yang dilakukan oleh Otoritas Jasa Keuangan (OJK) dalam rangka penawaran umum perdana menjadi efektif. Pengertian pendiri juga termasuk orang pribadi atau badan yang menerima pengalihan saham dari pendiri karena:

- a. warisan
- b. hibah yang memenuhi syarat Pasal 4 ayat (3) huruf a angka 2 Undang-Undang Nomor 7 Tahun 1983 tentang Pajak Penghasilan sebagaimana telah diubah terakhir dengan Undang-Undang Nomor 10 Tahun 1994;
- c. cara lain yang tidak dikenakan Pajak Penghasilan pada saat pengalihan tersebut.

KMK 282/KMK.04/1997 pasal 1 ayat (3), pengertian dari saham pendiri adalah:

- a. saham yang diperoleh pendiri yang berasal dari kapitalisasi agio yang dikeluarkan setelah penawaran umum perdana;
- b. saham yang berasal dari pemecahan saham pendiri.

Tarif Transaksi Penjualan Saham

Wajib Pajak Dalam Negeri	Wajib Pajak Luar Negeri
<p>0,1% dari nilai bruto transaksi penjualan saham.</p> <p>Transaksi penjualan saham pendiri berlaku tarif tambahan 0,5% dari nilai saham perusahaan pada saat penutupan bursa efek di akhir tahun 1996.</p> <p>Transaksi penjualan saham pendiri yang diperdagangkan setelah 1 Januari 1997 berlaku tarif tambahan 0,5% dari harga saham perusahaan saat penawaran umum perdana.</p>	<p>0,1% dari nilai bruto transaksi penjualan saham.</p>

Sumber: PP 14/1997 jo KMK 282/1997

Pajak Penghasilan atas penjualan saham akan dipotong oleh penyelenggara bursa efek melalui perantara efek pada saat pelunasan transaksi. Penyelenggara bursa efek wajib menyetor Pajak Penghasilan kepada negara selambat-lambatnya tanggal 20 (dua puluh) setiap bulan, atas transaksi penjualan saham yang dilakukan bulan sebelumnya dan wajib menyampaikan laporan tentang pemotongan dan penyetoran PPh kepada Kantor Pelayanan Pajak selambat-lambatnya tanggal 25 (dua puluh lima) pada bulan yang sama dengan bulan penyetoran.

Penyetoran tambahan Pajak Penghasilan atas saham pendiri dilakukan oleh emiten atas nama pemilik saham pendiri ke kantor pajak selambat-lambatnya:

- a. 6 (enam) bulan setelah tanggal 29 Mei 1997, apabila saham perusahaan telah diperdagangkan di bursa efek sebelum tanggal tersebut;
- b. 1 (satu) bulan setelah saham tersebut diperdagangkan di bursa, apabila saham perusahaan baru diperdagangkan di bursa efek pada saat atau setelah tanggal 29 Mei 1997.

Dalam Undang-Undang No. 36 Tahun 2008 pasal 4 ayat 1 huruf g, dividen yang termasuk objek pajak adalah dividen dalam bentuk apapun, termasuk dividen dari perusahaan asuransi kepada pemegang polis, dan pembagian sisa hasil usaha koperasi. Sedangkan dalam pasal 4 ayat 3 huruf f, dividen yang tidak termasuk objek pajak adalah dividen atau bagian laba yang diterima atau diperoleh perseroan terbatas sebagai Wajib Pajak dalam negeri, koperasi, badan usaha milik negara, atau badan usaha milik daerah, dari penyertaan modal pada badan usaha yang didirikan dan bertempat kedudukan di Indonesia dengan syarat:

1. Dividen berasal dari cadangan laba yang ditahan; dan
2. Kepemilikan saham pada badan yang memberikan dividen paling rendah 25% dari jumlah modal yang disetor

Tarif Pajak untuk Dividen

Tipe Pendapatan	Wajib Pajak Dalam Negeri	Wajib Pajak Luar Negeri
Individu	10% dari penghasilan bruto (NPWP) [PPH Final Pasal 4 ayat 2]	20% dari penghasilan bruto (Non-Tax Treaty) [PPH Pasal 26]
Badan Usaha	15% dari penghasilan bruto (NPWP), 30% (non-NPWP) [PPH Pasal 23] * Tidak berlaku bagi kepemilikan saham > 25%.	* Tax Treaty berlaku bagi negara domisili WPLN mempunyai perjanjian perpajakan dengan Indonesia dan terdapat Surat Keterangan Domisili (COD).

Dividen dari dalam negeri atau luar negeri yang diterima WPDN dapat diberikan fasilitas pengecualian dari objek PPh sepanjang memenuhi persyaratan yang ditentukan. Rincian dividen yang diberikan fasilitas pengecualian dari objek PPh adalah sebagai berikut:

Diterima oleh	Dividen berasal dari	
	Dalam Negeri	Luar Negeri
Orang Pribadi Dalam Negeri	Dikecualikan dari Objek PPh dengan syarat harus diinvestasikan di wilayah Negara Kesatuan Republik Indonesia dalam jangka waktu tertentu minimal 3 tahun sejak dividen diterima atau diperoleh	Dikecualikan dari Objek PPh dengan syarat harus diinvestasikan atau digunakan untuk mendukung kegiatan usaha lainnya di wilayah Negara Kesatuan Republik Indonesia dalam jangka waktu tertentu minimal 3 tahun sejak dividen diterima atau diperoleh
Badan Dalam Negeri	Dikecualikan dari Objek PPh tanpa syarat harus diinvestasikan	

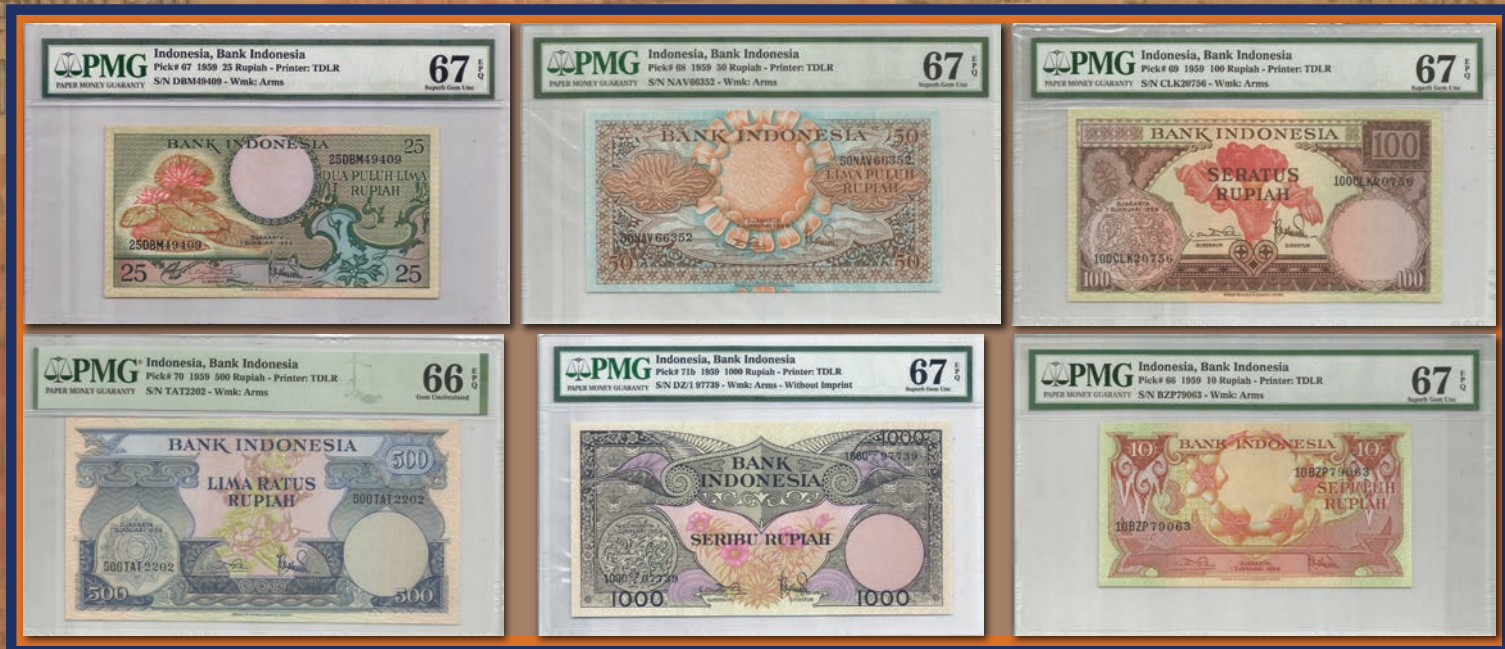
Source: PMK No.18/PMK.03/2021

BEI menyatakan pemerintah memberikan insentif pajak untuk perusahaan tercatat atau perusahaan terbuka lewat penurunan pajak PPh Badan 3 persen lebih rendah dari perusahaan non-listed . Hal tersebut diatur dalam Peraturan Pemerintah Republik.

Indonesia Nomor 30 tahun 2020 tentang Penurunan Tarif Pajak Penghasilan Bagi Wajib Pajak Badan Dalam Negeri yang berbentuk Perseroan Terbuka. Namun tidak semua perusahaan dapat menggunakan tarif 3 persen lebih rendah dikarenakan harus memenuhi persyaratan yang diatur dalam pasal 3. Persyaratan yang harus dipenuhi adalah sebagai berikut:

- a. Wajib Pajak Dalam Negeri yang berbentuk Perseroan Terbuka;
- b. Dengan keseluruhan saham yang disetor diperdagangkan pada bursa efek di Indonesia paling sedikit 40% (empat puluh persen);
- c. Saham harus dimiliki paling sedikit 300 (tiga ratus) pihak;
- d. Masing-masing pihak hanya boleh memiliki saham kurang dari 5% (lima persen) dari keseluruhan saham yang ditempatkan dan disetor penuh;
- e. Ketentuan b, c dan d harus dipenuhi dalam waktu paling singkat 183 (seratus delapan puluh tiga) hari kalender dalam jangka waktu 1 (satu) tahun pajak; dan
- f. Menyampaikan laporan kepada Direktorat Jenderal Pajak.

SERI BUNGA

1959

Waran Terstruktur: Instrumen Baru Derivatif

Pada tanggal 19 September 2022, waran terstruktur (SW) pertama di Indonesia resmi diterbitkan di Bursa Efek Indonesia (BEI). SW merupakan instrumen investasi yang diterbitkan oleh lembaga keuangan yang memberikan hak kepada pemegang waran untuk membeli atau menjual *underlying securities* pada harga dan tanggal yang telah ditetapkan. Konteks *underlying securities* dalam waran terstruktur yaitu saham-saham yang masuk dalam konstituen indeks IDX30, indeks yang mengukur kinerja harga dari 30 saham yang memiliki likuiditas tinggi dan kapitalisasi pasar besar serta didukung oleh fundamental perusahaan yang baik.

SW terdiri dari 2 jenis, yaitu *Call Warrant* dan *Put Warrant*. Kedua waran tersebut sama-sama memberikan hak untuk mengeksekusi *underlying securities* pada harga dan jangka waktu tertentu. Perbedaan kedua jenis SW adalah bahwa *Call Warrant* memberikan hak kepada pemegangnya untuk membeli, sedangkan *Put Warrant* memberikan hak kepada pemegangnya untuk menjual *underlying securities*. Jatuh tempo kedua jenis SW bervariasi, mulai dari 2 bulan hingga 2 tahun, sebagaimana dilansir dalam halaman resmi website dari BEI.

Berbagai manfaat dari SW diharapkan dapat terwujud demi perkembangan pasar modal di Indonesia. SW memberikan kesempatan bagi investor untuk meraih potensi keuntungan dengan kepemilikan dan transaksi SW yang tergantung pada pergerakan harga *underlying securities*. Selain itu, modal investasi pada SW relatif kecil sehingga persentase potensi keuntungan SW cenderung lebih besar dari keuntungan investasi pada *underlying securities* nya. Kepemilikan SW juga menjadi sarana lindung nilai investasi untuk mengunci harga beli ataupun harga jual dari *underlying securities*.

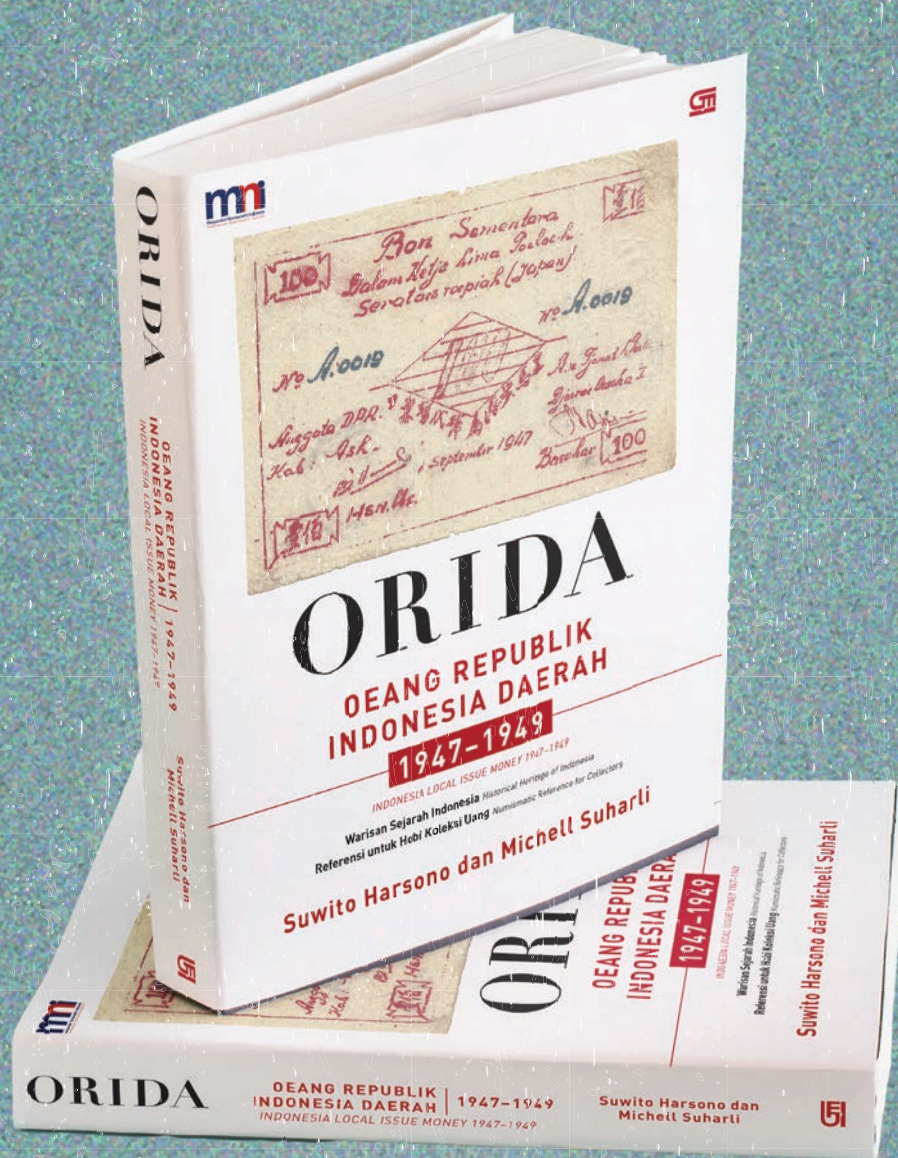
Hingga saat ini, terdapat 3 SW yang telah terbit di BEI, yaitu:

No	Kode SW	Underlying	Jenis SW	Harga Pelaksanaan
1	BBRIDRCM3A	PT Bank Rakyat Indonesia (Persero) Tbk	Call	4.800
2	ADRODRCM3A	PT Adaro Energy Indonesia Tbk	Call	4.350
3	UNVRDRCM3A	PT Unilever Indonesia Tbk	Call	4.850

Terdapat beberapa hal yang perlu diperhatikan dalam SW, yaitu:

Aspek	Deskripsi						
Cara Membaca	<p>ABCDXXCF2A, dimana:</p> <p>ABCD = Kode <i>underlying securities</i> XX = Kode perusahaan penerbit C atau P = C adalah <i>Call Warrant</i> atau P adalah <i>Put Warrant</i> F = Bulan jatuh tempo 2 = Tahun jatuh tempo A = Kode unik</p>						
Lot	100 lembar SW						
Periode Penyelesaian	Perdagangan di Pasar Sekunder = T+2 Penyelesaian hak (<i>exercise</i>) = T+3						
Fraksi Harga	Mengikuti fraksi harga dari harga efek bersifat ekuitas						
Faktor pengaruh perubahan harga	Harga <i>underlying</i>						
	<table border="1"> <tr> <td><i>Underlying</i> ↑</td> <td><i>Underlying</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Call Warrant</i> ↑</td> <td><i>Call Warrant</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Put Warrant</i> ↓</td> <td><i>Put Warrant</i> ↑</td> </tr> </table>	<i>Underlying</i> ↑	<i>Underlying</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑
	<i>Underlying</i> ↑	<i>Underlying</i> ↓					
	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓					
	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑					
	<i>Exercise price</i>						
	<table border="1"> <tr> <td><i>Exercise price</i> ↑</td> <td><i>Exercise price</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Call Warrant</i> ↓</td> <td><i>Call Warrant</i> ↑</td> </tr> <tr> <td><i>Put Warrant</i> ↑</td> <td><i>Put Warrant</i> ↓</td> </tr> </table>	<i>Exercise price</i> ↑	<i>Exercise price</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Put Warrant</i> ↑	<i>Put Warrant</i> ↓
	<i>Exercise price</i> ↑	<i>Exercise price</i> ↓					
	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↑					
	<i>Put Warrant</i> ↑	<i>Put Warrant</i> ↓					
	Volatilitas <i>underlying</i>						
	<table border="1"> <tr> <td>Volatilitas ↑</td> <td>Volatilitas ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Call Warrant</i> ↑</td> <td><i>Call Warrant</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Put Warrant</i> ↓</td> <td><i>Put Warrant</i> ↑</td> </tr> </table>	Volatilitas ↑	Volatilitas ↓	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑
	Volatilitas ↑	Volatilitas ↓					
	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓					
	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑					
	Lifespan						
	<table border="1"> <tr> <td>Long</td> <td>Short</td> </tr> <tr> <td><i>Call Warrant</i> ↑</td> <td><i>Call Warrant</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Put Warrant</i> ↓</td> <td><i>Put Warrant</i> ↑</td> </tr> </table>	Long	Short	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑
	Long	Short					
	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓					
	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑					
	Dividend Yield						
	<table border="1"> <tr> <td><i>Dividend Yield</i> ↑</td> <td><i>Dividend Yield</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Call Warrant</i> ↓</td> <td><i>Call Warrant</i> ↑</td> </tr> <tr> <td><i>Put Warrant</i> ↑</td> <td><i>Put Warrant</i> ↓</td> </tr> </table>	<i>Dividend Yield</i> ↑	<i>Dividend Yield</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Put Warrant</i> ↑	<i>Put Warrant</i> ↓
	<i>Dividend Yield</i> ↑	<i>Dividend Yield</i> ↓					
	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Call Warrant</i> ↑					
<i>Put Warrant</i> ↑	<i>Put Warrant</i> ↓						
Interest Rate							
<table border="1"> <tr> <td>Long</td> <td>Short</td> </tr> <tr> <td><i>Call Warrant</i> ↑</td> <td><i>Call Warrant</i> ↓</td> </tr> <tr> <td><i>Put Warrant</i> ↓</td> <td><i>Put Warrant</i> ↑</td> </tr> </table>	Long	Short	<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑	
Long	Short						
<i>Call Warrant</i> ↑	<i>Call Warrant</i> ↓						
<i>Put Warrant</i> ↓	<i>Put Warrant</i> ↑						

Diharapkan dengan adanya SW dapat meningkatkan gairah investasi pasar modal di Indonesia dan juga menarik minat perusahaan untuk melantai di BEI. Sebagai instrumen investasi bersifat derivatif yang baru, SW juga disosialisasikan dalam acara Capital Market Summit & Exhibition (CMSE) yang dapat dijelajahi melalui tautan <https://cmse.id/>. CMSE merupakan acara peringatan 45 Tahun Diaktifkannya Kembali Pasar Modal Indonesia, Otoritas Jasa Keuangan (OJK) bekerjasama dengan PT Bursa Efek Indonesia (BEI), PT Kliring Penjaminan Efek Indonesia (KPEI) dan PT Kustodian Sentral Efek Indonesia (KSEI). Acara ini mengusung tema “Pasar Modal untuk Semua Menuju Ekonomi Kuat Berkelanjutan”. CMSE 2022 akan menjadi event dan momentum bagi stakeholder pasar modal untuk berkumpul dan mengikuti berbagai jenis acara.

**MONEY'S DAY 76th
REPUBLIC OF INDONESIA**

文化系列

1952

衍生工具的核算

衍生工具，最早可追溯于美索不达米亚的古代交易，直至商人为海陆冒险而谈判的中世纪欧洲，至今已存在几千年了。衍生工具在当今的数字时代不仅与商品挂钩，还涉及金融工具和加密数字货币，俨然已成为各种复杂的工具。印尼证券交易所发行了一种新的结构化权证，这是最新的一种衍生工具。

根据印尼财务会计准则71 (PSAK 71) - 金融工具，衍生工具是指同时具备下列三种特征的金融工具或其他合同：

- 其价值随特定利率、金融工具价格、商品价格、汇率、价格指数、费率指数、信用等级、信用指数或其他变量的变动而变动，变量为非金融变量的，该变量不应与合同（有时称为“标的资产”）的任何一方存在特定关系。
- 不要求初始投资，或与对市场情况变化有类似反应的其他类型合同相比，要求很少的初始净投资。
在未来某一日期结算。
- 最常见的衍生工具包括远期合同，期货合同，期权合同和互换。

远期合同

远期合同是指以特定的价格在未来某个特定日期购买或出售资产的协议。远期合同，由于是在未来的某个日期交付和结算标的资产，所以是一种衍生工具。其通过锁定特定的价格来避免价格波动。

例如，A公司在2022年12月1日与B银行签订协议，约定在2023年3月31日以每美元15.600印尼盾的价格购买 100.000美元。在到期日，即期汇率变为15.620印尼盾。如果A公司没有签订远期合同，它将支付的总额为1.562.000.000印尼盾，其高于1.560.000.000印尼盾的合同价格。

期货合同

期货合同与远期合同类似，双方约定以特定的价格在未来某个日期交付标的资产。但是，远期合同是买卖双方签订的私人协议，而期货合同则是可以在交易所交易的标准化协议。在印度尼西亚，如IDX LQ45期货，印尼政府债券期货和一篮子债券等期货合同在印尼证券交易所进行交易。

期权合同

期权合同是指买方有权（而非义务）在特定的日期以特定的价格（执行价格）买入或卖出标的资产的协议。期权常见的两种类型为看涨期权和看跌期权。

看涨期权是指买方有权以协议约定的执行价格购买标的资产，而看跌期权是指买方有权以协议约定的执行价格出售标的资产。

例如，假设X公司的股票价格为每股150印尼盾，Z公司认为其股价在未来会上涨，所以购买了一份期权（相当于100股），约定以每股165印尼盾的执行价格购买X公司的股票，期限为一个月，每份合约为1印尼盾。如果股价上涨至每股190印尼盾，Z公司则可以以每股165印尼盾的执行价格行使该期权，由于该期权可以以每股190印尼盾的价格立即转售，所以其价值为每股25印尼盾。但是，如果股价下跌至每股145印尼盾，那么该期权将毫无价值，Z公司将失去所支付的溢价。

互换

互换是指双方约定交换两种不同的金融工具所产生的现金流量的一种衍生工具合同。大多数互换涉及本金金额所产生的现金流量，如贷款或债券。其中一方的现金流量通常是固定的，而另一方的现金流量是基于基准利率、货币汇率或指数价格而变动的。

互换最常见的是利率互换，双方交换本金金额所产生的现金流量来对冲利率风险。例如，M公司和Q公司签订了为期一年的利率互换，面值为1.000.000.000印尼盾。因为双方都认为LIBOR将会在3%左右，所以M公司向Q公司提供5%的固定年利率，用以换取LIBOR+2%的浮动利率。假设年末LIBOR利率为3.75%，M公司将支付50.000.000印尼盾，而Q公司将支付57.500.000印尼盾。

衍生工具的计量

在PSAK 71范围内的所有衍生工具都以公允价值计量。除了实体运用套期会计将衍生工具指定为符合套期关系的套期工具的，其部分或全部利得或损失可以在其他综合收益中确认外，衍生工具的公允价值变动在当期损益中确认。

套期会计

套期关系只有在同时满足下列条件时才符合套期会计：

- a. 套期关系仅由符合条件的套期工具和被套期项目组成。
- b. 在套期开始时，实体准备了关于套期关系和从事套期的风险管理目标和策略的正式的指定和文件。
- c. 套期关系同时满足下列套期有效性要求
 - i. 被套期项目和套期工具之间存在经济关系；
 - ii. 被套期项目和套期工具经济关系产生的价值变动中，信用风险的影响不占主导地位；以及套期关系的套期比率与实体实际套期的被套期项目的数量和实体实际用于套期该数量的被套期项目的套期工具的数量产生的套期比率相同。套期关系的套期比率，应当等于实体实际套期的被套期项目数量与对其进行套期的套期工具实际数量之比。

公允价值套期

公允价值套期，指对已确认资产或负债、尚未确认的确定承诺（或该资产、负债或确定承诺中的一部分）的公允价值变动风险进行的套期，该类价值变动源于某特定风险，且将影响企业的损益。

套期工具所产生的利得或损失应计入当期损益，如果该套期工具对以公允价值计量且其变动计入其他综合收益的权益工具进行套期，则其产生的利得或损失在其他综合收益中确认。

被套期项目的套期利得或损失应当调整其账面价值，并计入当期损益。如果被套期项目是以公允价值计量且其变动计入其他综合收益的金融资产，其套期利得或损失应计入当期损益。但是，如果被套期项目是以公允价值计量且其变动计入其他综合收益的权益工具，其变动金额仍应保留在其他综合收益中。

现金流量套期

现金流量套期是指对现金流量变动风险进行的套期，该类现金流量变动源于与部分或全部已确认资产或负债（如浮动利率债务的全部或部分未来利息支付）有关的特定风险、很可能发生的预期交易，且将影响企业的损益。

只要现金流量套期符合套期会计的相关标准，则套期关系应按照下列方式进行处理：

- a. 套期工具利得和损失中属于有效套期的部分，应当确认为其他综合收益；以及
- b. 属于无效套期的部分，应当计入当期损益。

现金流量套期储备为两者中较低者：

- 自套期开始时，套期工具累计的利得或损失，以及
- 自套期开始时，被套期的预期未来现金流量的公允价值（现值）的累计变动（即：未在其他综合收益中累计的无效过度套期）。

境外经营净投资套期

境外经营净投资，是指报告实体在境外经营净资产中的权益份额。

境外经营净投资套期（包括属于净投资的货币性项目的套期），应按类似于现金流量套期会计的规定处理。

与套期有效部分有关的，已累计于外币折算储备中的套期工具累计利得或损失应作为境外经营处置（或部分处置）时的重分类调整，从权益中重新分类到当期损益。

嵌入衍生工具

根据PSAK 71，嵌入衍生工具是混合合同的一个组成部分，该混合合同还包括非衍生工具合同-组合工具的部分现金流量按照类似于单独的衍生工具的现金流量变化方式变化。嵌入衍生工具导致合同所要求的部分或全部现金流量根据特定利率、金融工具价格、商品价格、汇率、价格指数、费率指数、信用等级、信用指数或其他变量的变动而变动，变量为非金融变量的，该变量不应与合同的任何一方存在特定关系。

如果混合合同包含的主合同属于PSAK 71范围内的资产，整个混合合同将适用于PSAK 71中的要求。

如果混合合同包含的主合同不属于PSAK 71范围内的资产，实体应当从主合同中分拆嵌入衍生工具，将其作为一项PSAK 71中规范的衍生工具处理，当且仅当：

- a. 嵌入衍生工具的经济特征和风险与主合同的经济特征和风险不紧密相关；
- b. 与嵌入衍生工具具有相同条款的单独工具符合衍生工具的定义；以及
- c. 该混合合同不是以公允价值计量且其变动计入当期损益进行会计处理（即：不分拆包含在以公允价值计量且其变动计入当期损益的金融负债中的嵌入衍生工具）。

衍生工具的利弊

衍生工具对于实体和投资者来说，在通过锁定价格来杠杆头寸，套期不利的利率变动，和降低风险方面，是一个有效的工具，并且其初始成本都很低。但是，衍生工具，由于其价格基于另一种资产的价格，所以很难计量。并且，衍生工具具有很高的波动性，这使其面临潜在的巨大损失。同时，衍生工具还包括难以预测和估价的对手风险。

动物系列

1957

衍生工具审计

复杂的衍生工具和证券的数量以及使用越来越多，再加上有时同样复杂的会计指引，导致许多实体的财务报表审计方法发生变化。例如，评估与衍生工具认定有关的审计证据通常需要使用大量的判断，特别是对估值认定，这可能对基础假设的变化特别敏感或基于高度主观的估计。

衍生工具是具有以下三个特征的金融工具或其他合同：

1. 基础工具、名义金额、支付条款。合同有以下两个条款，决定了一个或多个结算的金额，在某些情况下，决定是否需要结算：
 - (1) 一个或多个基础工具
 - (2) 一个或多个名义金额或支付条款，或两者兼有
2. 初始净投资。合同不要求初始净投资，或初始净投资小于预期对市场因素变化有类似反应的其他类型合同所需的投资。
3. 净额结算。合同可以通过以下任何一种方式进行净额结算：
 - (1) 其条款隐含或明确地要求或允许净额结算。
 - (2) 其可以很容易地通过合同以外的方式进行净额结算。
 - (3) 其规定交付资产，使接收者处于与净额结算没有实质性差异的位置。

审计师可能需要特殊技能或知识来计划和执行关于衍生工具的某些认定的审计程序。此类审计程序和所需的特殊技能或知识的示例包括：

- 了解实体的衍生工具信息系统，包括服务机构提供的服务，当有关衍生工具的重要信息以电子方式传输、处理、维护或访问时，这可能要求审计师具有计算机应用方面的特殊技能或知识。
- 识别服务机构实施的控制措施，该服务机构向实体提供服务，该服务机构是实体衍生工具信息系统的一部分，这可能要求审计师了解特定行业中实体的运营特征。
- 了解普遍接受的会计原则在衍生工具认定中的应用，由于这些原则的复杂性，这可能要求审计师具有特殊的知识。此外，衍生工具可能具有复杂的特征，要求审计师具备特殊的知识，以根据公认会计原则评估衍生工具的计量和披露。例如，嵌入合同或协议中的特征可能需要作为衍生工具单独核算，复杂的定价结构可能会增加用于估计衍生工具公允价值的假设的复杂性。
- 了解衍生工具公允价值的确定，包括各种估值模型的适当性以及关键因素和假设的合理性，这可能需要了解估值概念。
- 评估关于对冲活动中使用的衍生工具的固有风险和控制风险，这可能需要了解一般风险管理概念和典型资产/负债管理策略。

审计风险和重要性

审计准则中关于审计风险和重要性的部分，为审计师在根据公认的审计准则计划和执行财务报表审计时考虑审计风险和重要性提供了指导。其要求审计师设计程序，以合理保证发现关于衍生工具的认定的错报，这些错报与其他认定的错报一起，可能导致财务报表整体上的重大错报。在设计此类程序时，审计师应考虑这些认定的固有风险和控制风险。审计师也可以在设计程序时考虑实体内部审计师的工作。

固有风险评估—假设没有相关的控制措施，对衍生工具或证券的认定的固有风险是其对重大错报的敏感性。

控制风险评估—对内部控制的理解，这将使审计师能够在认定层面识别重大错报风险，在认定层面评估重大错报的风险，并评估内部控制的设计并确定其是否得到执行。

评估控制风险

在了解衍生工具交易的内部控制后，审计师应评估相关认定的控制风险。如果审计师计划对一项或多项关于衍生工具的认定的控制风险评估低于最大值，审计师应识别与认定相关的、可能防止或发现重大错报的、由实体或服务机构实施的具体的控制措施，并收集关于其运行有效性的审计证据。关于服务机构控制措施运行有效性的审计证据可通过审计师或服务机构聘请的审计师进行的测试收集。服务机构提供的余额或交易确认书并不提供有关其控制的审计证据。

审计师应考虑实体的规模、实体的组织结构、业务性质、衍生交易的类型、频率和复杂性，以及在设计有关衍生工具认定的审计程序时对这些交易的控制。例如，如果实体有各种衍生工具，这些衍生工具是以使用估值模型估算的公允价值进行报告的，审计师可以通过收集有关模型设计和使用控制（包括重要假设）的审计证据并评估其运营有效性，从而减少估值认定的实质性程序。

在某些情况下，如果不确定实体或服务机构实施的控制措施并收集关于这些控制措施运行有效性的审计证据，审计人员可能无法将审计风险降低到可接受的水平。例如，如果该实体有大量的衍生工具交易，如不确定对这些交易的授权、记录、保管和职责分工的控制，并收集有关这些控制的运行效果的审计证据，审计师很可能无法将有关这些证券收益（包括销售收益和损失）发生的认定的审计风险降低到可接受的水平。

基于风险评估设计实质性程序

审计师应使用对衍生工具认定的固有风险和控制风险的评估水平来确定为发现财务报表认定的重大错报而实施的实质性程序的性质、时间和范围。

一些实质性程序涉及一个以上的关于衍生工具或证券的认定。是否应使用一种或多种实质性程序来处理认定，取决于审计师对与之相关的固有风险和控制风险的评估，以及审计师对程序有效性的判断。

此外，审计师应考虑其他审计程序的结果是否与管理层对衍生工具的认定相冲突。

审计师应考虑任何此类识别事项对管理层关于衍生工具的认定的影响。

此外，审计师应考虑这些事项对审计师为支持这些认定而评估的审计证据的充分性的影响。

服务机构提供的服务是实体信息系统的一部分，可能会以各种方式影响审计师对衍生工具认定的实质性程序的性质、时间和范围。

财务报表认定

存在或发生

存在认定涉及在财务报表中通过确认或披露报告的衍生工具在财务状况表的日期是否存在。发生认定涉及财务报表中报告的衍生工具交易是否发生，作为收益、其他综合收入或现金流的一部分，或通过披露。

完整性

完整性认定涉及实体的所有衍生工具是否通过确认或披露在财务报表中报告。它们还涉及所有的衍生工具交易是否在财务报表中作为收益、其他综合收入或现金流的一部分或通过披露来报告。完整性的实质性程序的程度可以根据评估的控制风险水平而适当变化。此外，审计师应考虑到，由于衍生工具可能不涉及有形对价的初始交换，因此在评估的控制风险水平为最高时，可能难以将有关衍生工具完整性的认定的审计风险限制在可接受的水平。

衍生工具的特点之一是，它们可能只涉及根据合同履行的承诺，而不是有形对价的初始交换。因此，审计师在设计与完整性有关的测试时，不应仅仅关注与现金收支有关的证据。在测试完整性时，审计师应考虑进行询问，检查协议，并阅读其他信息，如董事会或财务、资产/负债、投资或其他委员会的会议记录。审计员还应该考虑对可能存在使用衍生工具对冲的风险的经营活动的各个方面进行询问。例如，如果该实体与外国实体开展业务，审计师应询问该实体为购买外币所作的任何安排。同样，如

果一个实体所处的行业中，商品合同很常见，审计师应该询问任何具有固定价格的商品合同，这些合同的运行时间不寻常，或涉及不寻常的大数量。审计师还应该考虑询问该实体是否利用衍生工具将有息债务从固定债务转换为可变债务，或反过来转。

衍生工具可能不涉及有形对价的初始交换。如果一个或多个服务机构提供的服务是实体衍生工具信息系统的一部分，审计师可能无法充分限制对衍生工具完整性的认定的审计风险，而无需获得关于一个或更多服务机构控制措施的运行有效性的审计证据。由于审计师关注的是不需要最初交换有形对价的衍生工具可能没有被记录，对两个或多个服务组织提供的信息进行测试对账可能无法充分限制对衍生工具完整性的认定的审计风险。

权利和义务

关于权利和义务的认定涉及实体是否拥有与衍生工具相关的权利和义务，包括在财务报表中报告的质押安排。

估值

衍生工具估值的认定涉及财务报表中通过计量或披露报告的金额是否符合公认的会计原则。估值认定的测试应根据用于计量或披露的估值方法来设计。公认的会计原则可能要求根据成本、被投资方的财务成果或公允价值对衍生工具进行估值。公认的会计原则还可能要求对衍生工具的价值进行披露，并规定减值损失应在实现前在收益中确认。

根据成本估值。获取证券成本证据的程序可能包括检查购买价格的文件，与发行人或持有人确认，以及通过重新计算或分析程序验证折扣或溢价的摊销。审计师应评估管理层的结论：证券公允价值低于其成本时（非暂时性）需要确认减值损失。

根据被投资方财务成果估值。就根据被投资方财务成果估值（包括但不限于权益会计法）而言，审计师应获得充足、适当的审计证据以支撑被投资方的财务估值结果。审计师应阅读被投资方的现有财务报表和附带的审计报告（如有）。被投资方的财务报表如果已经由审计师审计，且投资方的审计师满意其报告，则该报告可构成适当的审计证据。

基于公允价值估值。审计师应获得证据，以支持管理层对以公允价值计量或披露衍生工具公允价值的认定。确定公允价值的方法可能由公认的会计原则规定，并可能因实体经营的行业或实体的性质而有所不同。这种差异可能与非活跃市场的价格报价及出售衍生工具或证券而产生的重大流动性折扣、控制溢价和佣金及其他费用有关。审计师应确定公认会计原则是否规定了确定衍生工具公允价值的方法，并评估公允价值的确定是否与规定的估值方法一致。

减值损失

无论使用何种估值方法，公认的会计原则可能要求在收益中确认公允价值下降（非暂时性）的减值损失。判断损失是否是非暂时性的，通常涉及对未来事件结果的估计。因此，在确定报告期末是否存在已发生减值损失的因素时，需要进行判断。这些判断基于主观和客观因素，包括有关过往和当前事件的知识及经验，以及对未来事件的假设。

审计师应评估：（1）管理层在确定存在客观因素时是否考虑了相关信息，以及；（2）管理层关于确认减值损失的结论。该评估要求审计师获取有关证据，这些证据往往能证实或与管理层结论相冲突。当该实体已确认减值损失时，审计师应收集证据证明记录的减值调整金额，并确定该实体是否适当遵循了公认的会计原则。

列报和披露

列报和披露的认定涉及实体财务报表中衍生工具的分类、列报和披露是否符合公认的会计原则。审计师应评估衍生工具的列报和披露是否符合公认的会计原则。

对于一些衍生工具，公认的会计原则可能规定了列报和披露要求。如：

- 用于对冲风险的衍生工具，其公允价值变动是否作为收益或其他综合收益的组成部分进行报告，主要取决于其是否旨在对冲风险（资产及负债公允价值或预期未来现金流量变动）以及对冲的有效程度。
- 某些证券须根据管理层的意图和能力进行分类，如持有至到期。
- 需要披露有关衍生工具的具体信息。

在评估列报和披露的充分性时，审计师应考虑财务报表及其附注的形式、安排和内容，包括所使用的术语、详细程度、报表中的项目分类以及所报告金额的依据等。审计师应将列报和披露内容与公认会计原则的要求进行比较。此外，公认会计原则中无明确规定披露的充分性时，审计师应遵循《会计准则声明》“财务报表披露的充分性”章节的指导。

管理层声明

审计师理应获得管理层的书面声明，以确认管理层意图和能力中影响衍生工具认定的部分，例如，其应用对冲会计法进行预测交易的意图和能力。审计师应仔细审查获得的管理层书面声明，以确认影响衍生工具交易认定的其他方面。

印度尼西亚证券交易所 (IDX) 上市公司税收

在印度尼西亚证券交易所 (IDX) 上市的公司税收一般与私营公司的税收相同。在IDX注册的公司是国内企业纳税人 (WPDN Badan)。国内企业纳税人的纳税义务是所得税 (PPh) 和增值税 (VAT)。印度尼西亚有三 (3) 种征税制度，即自我评估制度、官方评估制度和预扣评估制度。

自我评估制度是一种信任纳税人 (WP) 的征税制度，即让纳税人根据法规计算、支付和自我报告所欠税款的数额，比如增值税 (VAT) 和所得税 (PPh)。官方评估制度是一种授权税务人员根据法规计算出所欠税款的数额的税收制度，比如建筑和土地税 (PBB) 及其他类型的地方税。预扣税制度是指要求其他纳税人进行代扣代缴或代收税款，并要求代扣代缴的纳税人立即将税款存入国家账户的税收制度，比如所得税 (PPh) 第21条、第22条、第23条，最终所得税 (PPh Final) 第4条第2款及增值税。

在印度尼西亚证券交易所 (IDX) 上市的公司可通过向公众出售股票获得新的资金来源。股票是投资者的一种投资选择，股票能以资本收益和股息的形式提供额外的收入。资本收益是指在销售价格大于投资产品的购买价格情况下投资者转售其投资资产时的利润金额。股息是股东分配和收到的利润份额。在税收方面，资本收益和股息形式的额外收入是最终所得税征税对象。但是，需要强调的是，并非所有股息都是征税对象，有些情况下收到的利润并非征税对象。

织系列

出售证券交易所上市公司股票的最终所得税税率分为两（2）种，即创始人股票最终所得税和非创始人股票最终所得税。根据印度尼西亚共和国财政部长第282 / KMK.04 / 1997号法令第1条第（1）和（2）项，创始人是指在资本市场监管局（Bapepam）就首次公开发行所做的注册声明生效之前，在有限责任公司的股东登记册中记录的私人或实体，或载于有限责任公司的公司章程的私人或实体。创始人还包括因以下原因从创始人处获得股份转让的私人或实体：

- a. 遗产；
- b. 符合经1994年第10号法令最后修订的关于所得税的1983年第7号法令第4条第(3)款A第2项要求的赠款；
- c. 在进行此类转让时不需缴纳所得税的其他方式。

KMK 282/KMK.04/1997第1条第（3）款对创始人股份的定义如下：

- a. 创始人从额外实收资本的资本化获得的首次公开发行后发行的股份；
- b. 从创始人的股票分割中获得的股份。

股票出售交易的税率

国内纳税人	海外纳税人
<p>股票出售交易总价值的0.1%</p> <p>出售创始人股票之交易适用1996年末证券交易所收盘时公司股票价值0.5%的额外税率。</p> <p>1997年1月1日以后的创始人股份销售交易适用首次公开发行时公司股价的0.5%的额外税率。</p>	<p>股票出售交易总价值的0.1%</p>

资料来源：PP 14/1997 jo KMK 282/1997

出售股票的所得税将由证券交易所的组织者通过证券中介机构在偿付交易时扣除。证券交易所的组织者有义务在每月20日之前将上一个月进行的股票销售交易的所得税存入国家账户，并有义务在存入月份的25日之前向税务局提交关于扣缴和存入所得税的报告。

创始人股份的额外所得税由发行人代表创始人股份的所有者在不晚于以下时间内向税务局缴纳：

- a. 1997年5月29日之后为六（6）个月（如果公司的股票在该日期之前已经在证券交易所交易）。
- b. 如果新公司的股票在1997年5月29日或之后在证券交易所交易，则为股票交易后一（1）个月。

根据2008年第36号法令第4条第1款G项，任何形式的股息均属征税对象，包括保险公司向投保人提供的股息，以及合作业务的剩余收益的分配。而根据第4条第3款F项，不属于税收对象的股息是指作为国内纳税人的有限责任公司、合作社、国有企业或地方国有企业从资本参与在印度尼西亚成立并注册的商业实体而获得的股息或部分利润，条件是：

1. 股息来自于留存收益储备；及
2. 在支付股息的实体中拥有的股份至少是实收资本额的25%。

股息税率

收入类型	国内纳税人	海外纳税人
个人收入	总收入的10% [最终所得税第4条第2款]	来自非税收协定国的纳税人为总收入的20%
企业收入	总收入的15%（注册纳税人）， 30%（非注册纳税人） [所得税第23条] * 不适用于持股比例>25%的情况。	[所得税第26条] *来自税收协定国的纳税人的税率取决于税收协定。

居民纳税人从国内或国外获得的股息，只要符合规定的要求，就可以享受免缴所得税。可享受免缴所得

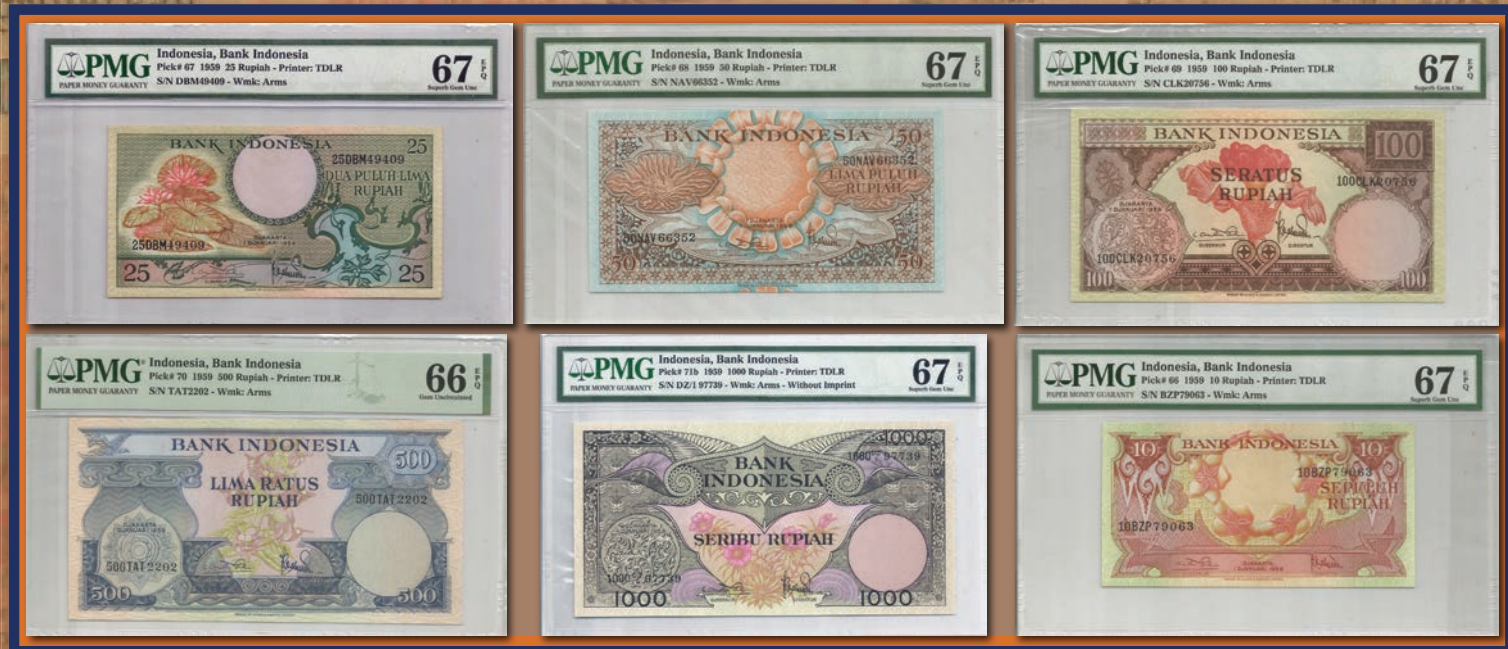
享受者	股息来源	
	国内	海外
国内私人	必须在收到或获得股息后至少3年内将其在印度尼西亚共和国领土范围内投资才能享受免缴所得税	必须在收到或获得股息后至少3年内将其在印度尼西亚共和国领土范围内投资或用于支持其他商业活动
国内实体	必须将股息用于投资才能享受免缴所得税	才能享受免缴所得税

资料来源：PMK No.18/PMK.03/2021

印度尼西亚证券交易所 (IDX) 指出，政府为上市公司提供税收优惠，上市公司企业所得税税率比非上市公司低三 (3) 个百分点。涉及降低国内上市公司企业纳税人的所得税税率的印度尼西亚共和国 2020 年第 30 号政府条例对此进行了规定。

- a. 上市公司国内纳税人；
- b. 拥有所有在印度尼西亚证券交易所交易的实收股份的至少百分之四十 (40%) ；
- c. 股份必须由至少三百 (300) 个当事方拥有；
- d. 每一方拥有的全部已发行和实收股份的份额只能在百分之五 (5%) 以下；
- e. 规定 b、c 和 d 必须在一 (1) 个纳税年度内至少一百八十三 (183) 个日历日内履行；及
- f. 向税务总局提交一份报告。

花系列

1959

结构性认股权证——印度尼西亚证券交易所的新型衍生投资工具

2022年9月19日，印度尼西亚首批结构性认股权证(SW)在印度尼西亚证券交易所(IDX)正式发行。结构性认股权证是由金融机构发行的投资工具，它赋予持有者在一定期限内以事先约定的价格购买或出售标的证券的权利。其标的证券属于IDX30指数中的股票。该指数用来衡量30只股票的价格表现，这些股票流动性强、股票市值大，且持有公司基本状况良好。

结构性认股权证包括2种类型，即认购权证和认沽权证。两者都给予持有者一定期限内以一定的价格执行标的证券的权利。它们之间区别是：认购权证赋予持有者购买权，而认沽权证赋予持有者出售标的证券的权利。根据印度尼西亚证券交易所官方网站的报道，这两种类型结构性认股权证的到期日从2个月到2年不等。

结构性认股权证有望给印度尼西亚资本市场的发展带来诸多好处。首先，结构性认股权证给投资者提供了诸多机会，投资者可以通过持有和交易（取决于标的证券的价格变动）结构性认股权证获得潜在利润。此外，由于结构性认股权证的投资资本相对较小，所以其潜在利润往往大于其标的证券的投资回报。其次，持有结构性认股权证也是一种对冲投资的手段，可以用来锁定标的证券的购买价格或销售价格。

截至目前，印度尼西亚证券交易所已公布3批结构性认股权证，即：

序号	代码	标的	类型	执行价格
1	BBRIDRCM3A	印尼人民银行 PT Bank Rakyat Indonesia (Persero) Tbk	Call	4.800
2	ADRODRCM3A	阿达罗公司 PT Adaro Energy Indonesia Tbk	Call	4.350
3	UNVRDRCM3A	印尼联合利华 PT Unilever Indonesia Tbk	Call	4.850

结构性认股权证需考虑以下几点:

项目	说明	
组成方式	ABCDXXCF2A,其中: ABCD = 标的证券代码 XX = 发行公司代码 C or P = C表示认购权证P表示认沽权证 F = 截止月份 2 = 截止年份 A = 唯一代码	
批量	100张结构性认股权证表	
结算期	二级市场交易= T+2 完成权利(行使) = T+3	
价格		
影响价格变化的因素	标的价格	
	标的价格 ↑	标的价格 ↓
	认购权证 ↑	认购权证 ↓
	认沽权证 ↓	认沽权证 ↑
	行权价格	
	行权价格 ↑	行权价格 ↓
	认购权证 ↓	认购权证 ↑
	认沽权证 ↑	认沽权证 ↓
	标的波动率	
	波动率 ↑	波动率 ↓
	认购权证 ↑	认购权证 ↓
	认沽权证 ↓	认沽权证 ↑
	有效期	
	长	短
	认购权证 ↑	认购权证 ↓
	认沽权证 ↓	认沽权证 ↑
	股息收益	
	股息收益 ↑	股息收益 ↓
	认购权证 ↓	认购权证 ↑
	认沽权证 ↑	认沽权证 ↓
	利率	
	长期	短期
	认购权证 ↑	认购权证 ↓
	认沽权证 ↓	认沽权证 ↑

结构性认股权证有望提高印度尼西亚资本市场的投资热情,吸引更多公司在印度尼西亚证券交易所上市。作为一种新型衍生投资工具,结构性认股权证在资本市场峰会和博览会(CMSE)中获得广泛关注,详情可点击<https://cmse.id/link>。资本市场峰会和博览会是纪念印度尼西亚资本市场重新启动45周年的活动,由金融服务管理局(OJK)与印度尼西亚证券交易所、印尼担保证券结算银行(KPEI)和PT Kustodian Sentral Efek Indonesia(KSEI)联合举办。此次活动的主题是“全民共建资本市场,共享繁荣可持续经济”。2022年资本市场峰会和博览会将成为资本市场利益相关者聚集并参与各种类型活动的契机。

Life at

SW

INDONESIA

SCAN BARCODE

2
October

9
October

SCAN BARCODE

SW

2ND ANNIVERSARY CELEBRATION SW OFFICE CELEBRATION

10

October

SCAN BARCODE

SDG GOAL 4

TREND OF TRANSFER PRICING DISPUTE IN INDONESIA

12
October

INDONESIA STOCK EXCHANGE (IDX) CAPITAL MARKET SUMMIT & EXPO

13-15
October

SCAN BARCODE

SW

INDONESIA

Money Day Republic of Indonesia 76th

SCAN BARCODE

30 OCTOBER 2022

 Catalyst for success

Asia-Pacific Business Hub

Even in uncertain times,
you can rely on our market
knowledge to help you take
the lead.

Supporting the wider financial
services industry

- Audit & other assurance
- Taxation consulting
- Business advisory
- Outsourcing & company services
- Education for finance profession
- Conference & exhibition management

www.sw-indonesia.com

TANGERANG	Unity Building 3rd Floor Jl. Boulevard Gading Serpong M5/21 15810	T. (+6221) 22220200
JAKARTA	UOB Plaza 34th Floor Jl. MH Thamrin Kav.8-10, Jakarta Pusat 10230	T. (+6221) 29932172
SURABAYA	Spazio Building 5th Floor Jl. Mayjen Yono Suwoyo Kav.3, Surabaya 60226	T. (+6231) 99141222
BALI	Benoa Square 2nd Floor Jl. Bypass Ngurah Rai No. 21A, Kuta, Bali 80361	T. (+62361) 200 3298

ICAEW
AUTHORISED
TRAINING EMPLOYER

SILVER LEARNING
PARTNER

RECOGNISED
EMPLOYER
PARTNER